

310419 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } టెన్ పట్టణము 1921 వ సం॥ డిశంబరు నెల 13 తేది మాంగళవారం } No. 210.
 సంపుటము. ౮ } దుర్బతి నా మ సం వత్సర మార్గ శిర మా స శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩. } సంచిక. ౨౧౦

“ప్రశస్తమైన ఎన్ జి ల్ బర్న్” రైస్ మెషనరీ ధరలు

ప్రస్తుతము ఇంకను తగ్గించబడియున్నవి

బ్లాక్ స్టోను సూనెయంత్రములు

ఒక స్థలము నుండి మరియొక స్థలమునకు సులభముగా తీసికొని
 పోవుటకు వీలగునట్టియు, ఒకేచోట స్థిరముగా కదలకుండ ఆమర్పు
 నట్టి అవిరియంత్రము, బాయిలములు అతి చౌకధరలకు దొరక గలవు.

ఫోను నెం 108

నెం 9, నెకండు

తంలివిలాసము, ఎంజిను మద్రాసు

తైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్నుఆండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఇంజినీరులు

కలకత్తా

మదరాసు

బెళవాడ

బొంబాయి

లాహారు

తంజావూరు

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
 ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
 మా అమృతాంజనమును వాడి
 నంత మాత్రమున నయమగును.
 నులభ నెం 0-10-0 అణాలు

మాహినిరైలము

సీసా 1-8 0-12-0

తామరరైలము

కబ్బి 1-8 0-8-0

పండ్ల పొడి

కబ్బి 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి మదరాసు.

“కత్తికట్టలు”

వెదకత్తి కత్తి గజము పొడుగు గలవి. సాగవైసవి.
 1-8 రూ 4-8-0.

దజను కొనువారికి 1టి ఉచితము. పోస్టేజీ ఖర్చులు వేరే.
 వలయువారు అర్డరుతో ఒకరూపాయి

అదాన్సు పంపవలెను. బి. వెంకటేశ్వర్లు అందుకో,
 కట్టర్లు అండ్ లాక్ శుకర్లు etc.

పెద్దాపురం, (గోదావరి జిల్లా)

టెలిగ్రాఫిక్ అడ్డము: “ఇండస్ట్రీ” పెద్దాపురం.

ముఖ్య గమనింపు.

యోగ్యతా పత్రములు 2942

(8) బెనారస్ సిటీలోనుండు, దుర్గా మెడికల్ హాల్ వారి
 బహుమాత్రనివారికి నామ అత్యద్భుతమైన గుణము నిచ్చినది.
 ఇప్పుడు నా కావ్యాధి లేదు. ఇందుకై నా రికి నేను నా కృత
 జ్ఞతాపూర్వకమయిన వందనములు చేయుచున్నాను.

బొంబాయి }
 28-8-20 }

కె. జాన్ సన్,

రైల్వే పింఛను డెపుటీ కలెక్టరు

ఆరోగ్యములకు

ఒక మార్గము

219

తక్షణమే మీరు

ఒకరూపాయి మాత్రము ఖర్చుచేసి

ఆతంకని గ్రహమాత్రలను

సేవించిన

జాబితలు వ్రాయవారికి ఉచితము.

ర్వరకుడు!

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆతంకని గ్రహమాత్రలను, 28 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వేస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

(౧౯౧౩-వ సంవత్సరం ఇండియన్ కంపెనీల అక్టు క్రింద రిజిస్టరు చేయబడినది.)

(3108)

మూలధనము రు 3,00,000

ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు ౧,00,000

భాగము ౧-కి రు ౨గి లు చొప్పున ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సొమ్మును దరఖాస్తుతో రు ౫ లు; అలాటూమెంటు అయినప్పుడు రు ౫ లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మాసమునకు తక్కువకాని వ్యవధిగల 3 వాయిదాలలో ఇయ్యవలయును.

ఆంధ్ర దేశాభ్యుదయమునకు అత్యంతావశ్యకము లగు గ్రంథములను, పటములను, పాఠశాలలకు అవశ్యకము లగు పుస్తకములను ప్రకటించి, ఆంధ్ర దేశమునకు వన్నె దెచ్చుచు. అచ్చుజేయు వారికిని, గ్రంథకర్తలకును మిక్కిలి సహకారి. పెట్టుబడిదారులకు మిక్కిలి లాభకరము. ఇదివరకే పనిచేయుచున్న ముద్రణాలయమును తీసికొని కంపెనీ తరపున పని ప్రారంభింపబడి యున్నది.

అందుచేత మొదటిసంవత్సరము నుండియు లాభము పంచిపెట్టుటకు వీలుగ నుండును.

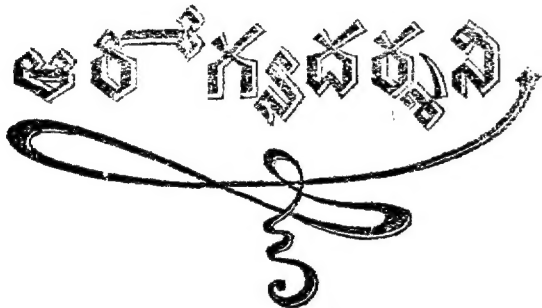
ఇతర వివరములకు ప్రొఫెక్టస్ మొదలగువానికి ఇట్లు వ్రాయవలెను: ఆయ్యంకి వేంకటరమణయ్య, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

జాతక రత్నము

జన్మనక్షత్రము, పుట్టినతేదీ కేళ మున్నగునవి లేకయే సంవత్సర ఫలితములను క్యాలెండరు దీక్షింపుట సహజమైనది. సంతకములను జ్యోతిషమున సహజము అక్షరలేకయే తమంతట తాము వ్రాసికొనగలరు. ధనము, సంతానము మున్నగు ద్వాదశభావములలో మీరొక భావములను మీరే వ్రాసికొనగలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషము. దీనివల రు 2 మాత్రము. గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము, ఖిరకొట్, విశాఖపట్నంబిల్లా.

కొలది ప్రతులు మాత్రమే నిలవయున్నవి. వలయువాడు త్వరపడుడు.

శ్రీ గాంధీ మహాత్మని

ప్రతి 1-కి వల రు. 0-12-0, వి. పి. గా రు. 1-2-0. సేతు బ్రహ్మ, మైలాపూరు, మద్రాసు.

"అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి అక్షరకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి ఫలదాయకము. ఇది చూచుకొనుటకు జాతకము, పుట్టినతేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అవసరములేదు. నుభవమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప నర్తిపితలులను పొందినది. వల 1 రూ. ప్రస్తుతం వీలయిన సభ జడ్జిగారు ఆరీ శారాయణరావు. వంతులు. వి. పి. పి. ఎల్. గార్లెట్ వ్రాసిరి. "రాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంఖ్య ౧౦౦౦ కలిగించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకమును వలయువాడు ౧-కి ౧-౧౦-౦ చిత్రామాట వ్రాయవలయును.

తారా జ్యోతిషవిద్యాలయము. 2968 వోడవరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా

ఇంద్ర జాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడీ, యోగదృష్టి మాన్యునను, ఇంగ్లీషు ఇండ్రజాలము, కుర్చీకాస్త్రము, భూత జైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చిట్టచీక తమా పాలు విచ్చిత విశోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మానముచేయుట, మామిడిచేట్టును పుట్టించుట, తీవ్రముతో శమాధియగుట, కరీరములైన తలకాయలతో మాటలాడించుట, భూమిపైను గలముచ్చితను గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచ్చితములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివల రు 4-0-0 లు. (2118-688) సి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, కింగ్స్ (నంబూరుజిల్లా)

స్వధర్మ - స్వరాజ్యము

(రొయ్యూరు అచ్చుతరామ్)

ప్రపంచ దృష్టికరమైన నాకర్షించి హిమనగరము మొదలు సింహళమువరకు గల దేశము నట్టాత లూగించు యా కాంతి సమరహస్యమేమి?

ప్రాగ్భవమున దేవిప్రసము సంభవించినను మతరూపమును బొందుచుండును. మతసంబంధములేని కల్లోలమే తేదనుట కీదేశ చరిత్రయే ప్రమాణము. మతమే యీ దేశమునకు బ్రాణమును, మతమే భావయును మతమే సర్వయోద్యమములకు బ్రధాన తిహ్నమును. ఇతరదేశములందట్లుగాదు. మతమునకును శ్రవణమున జరుగు మార్పులకును కించి త్రేనను సంబంధముండదు. మతా భివృద్ధికి ప్రపంచవిషయములను జోరనివ్వరు. కాస్త్రములు, కళలు వ్యవసాయము మొదలగునవి వేటువిషయములనుగ బరిగడించె దరు. సర్వసమృద్ధిపరమధర్మమునది వారికిలేదు. జీవితమును వారు పరిశుద్ధజీవితము అపరిశుద్ధజీవితమని విభాగించెదరు. జీవితమువేరు, మతమువేరు, జీవితపరిణామము వేరు. భారతదేశమందన్ననో మతము జీవితమును అదర్శపాఠముగను ఆధ్యాత్మికముగను మార్చివేయునుగాని వేరువేరుదు. అందుచే యీ భౌతిక ఆధ్యాత్మిక సమ్మేళనము మతవిశ్వాసముల దృఢపరచును. అందుచే మత ధర్మముల కొరకు, స్వధర్మనిర్వహణార్థమై భారతభూమిని య నాదినుండి విప్లవములు జరుగుచుండెననుట వింతగాదు.

మొగలాయి చక్రవర్తులు హిందూ మతనాశనమునకు గడంగినప్పుడు స్వధర్మగ్రుక్కార్థమై శ్రీరాజు ఛత్రపతి కత్తి దూసెను. తనకుగల మతవిశ్వాసములను బట్టి జన్మసంతయు మ తాను గుణముగ మార్చి స్వాధిపత్యమువీడి తా నే పనిచేసినను స్వలాభమునకుగాక దేశముకొరకు జేసియుండెను. మొగలాయి చక్రవర్తి ఔరంగజేబు హిందువులపై తలపన్న విధిరచునపుడు వానినేశాధిపైన నవాయి జయసింహ మహారాజు చక్రవర్తిని స మీరించి "దేవుడు తురకలదేవుడు మాత్రమేగాదు; మానవకోటి కంతకును దేవుడే; హిందువులను తురకులను వానికి సమానతే; కాబట్టి హిందూ మతాచారముల గొట్టివేయుట భగవద్దేశ్య మునకు విరుద్ధముగ బ్రవర్తించుటయే" యని దెలిపియుండెను. శ్రీ శివాజిమహారాజు గురువగు రామదాసుస్వామి "మీ ధర్మ ము నిలుపుకొనుటకై జీవము లర్పింపుడు, మీధర్మపు శత్రువుల జంపుడు ప్రాణములను వీడుడు" అని తెండువందల యరువదివత్స రములక్రిందకు మహాతాత్పుల నుద్బోధించెను. మహారాష్ట్ర చక్ర వర్తినికొండయెలుకయనియు దోషిడికాడనియు దుర్బుడనియు నాంగ్లేయులు వ్రాసికొనినను స్వధర్మగ్రుక్కార్థమై స్వరాజ్యమును స్థాపింప గడంగెననుట మిక్కిలి సుప్రము.

స్వధర్మమును నిలుపుకొంటే స్వరాజ్యమును స్థాపించుట కు ౧౮౫౭ వ సంవత్సరమున సిపాయికలహమని వ్యవహరింప బడు యుద్ధము జరిగినది. చరిత్రకారులు అసంబద్ధములైన విషయ ముల నొకదానికొకటి గూర్చి వై సంకతుల వ్రాసి సంకచిత దృ ష్టికి లోబడెరి. ఏవిప్లవమునైనను జర్పించునపుడు దాని మూలకారణములను నిజనిర్ధారములను దెలిసికొనవలెను. తాత్కాలిక కారణములవలననే విజృంభించినదని వ్రాయుటవలన చరిత్రకారుల పవిత్రస్థానమునకు వారు ధగరు. కొవ్వపూసిన తోటలను నిపాయిల నుపయోగించుచుండుటయే ముఖ్యకారణముగ జూపె దరు. అంత మాత్రమున నంత ఘోరములు

జరుగునా! అట్లుగ నెడ నానాసాహెబు ఎందుకు జేరవలె గురుగోవిందుడెందుకు జేరవలె! వాస్తవశాసనమందుకు జేరవలె! భావబహదూర్ భావ యెందుకు జేరవలె! అనేకమంది మహారా జులు రాజులు ప్రజలు యెందుకు గవిజునలె! దీనికిగల కారణ ములు వేరు. ఉద్దేశ్యములు వేరు జరిగిన సంకతులు వేరు. అవి యన్నియు నిటవ్రాయుట పొసగదు. కాని విప్లవము హిందూ ధర్మగ్రుక్కార్థమే మహమ్మదీయ మత నిర్వహణకై మొత్తము మీద స్వధర్మమునకై గావింపబడినదని కొన్ని దర్శనముల జూపిన బాటను.

WANTED.
Agents for Swadeshi concern on Rs 100 to 500 P. M. Cash Security essential. Apply with 2 as. stamp to
ARYA SWADESHI WORKS,
(3271) P O Saidapet, MADRAS.

బంగారు గట్టిగొలుసు

కరకుబంగారుతో నిండానాణ్యముగా తయారుచేసిన చిటి గట్టిగొలుసులు జత 1-కి తూనిక మూడు సవరాలు మొదలు 10 సవరాల వరకు కూడ యుండును. కూలి జత 1-కి రు. 12-0-0, ఇదేసమానా యిదేతూకములలో బోలు గొలుసులు కావలసివా తయారుచేసెదము. కూలి జత 1-కి 12-0-0

ఇండియన్ జ్యూవెలరీ మార్ట్,
పోస్టుబాక్సు నెం 40, బెంగుళూరు సిటీ.

ఆంధ్ర
అనహాయోద్యులారా!
క్రిమినల్ ప్రొశీడర్ కోడ్ 108, 144 సెక్షనులక్రింద మీపైన నోటీసులు జారీ చేయబడుచున్నవి కదా! మీ రాసెక్స్ ను లను చూచియున్నారా? లేకున్నను మద్రాసు సైలాపూరు విక్టోరియా డిపో వారికి వ్రాసి తెనుగు క్రిమినల్ ప్రొశీడర్ కోడ్ ను తెచ్చించుకొని చదువును. వల రు. 6-0-0.

తో సహా వచ్చినది నుడిసిరి. నామకలందరను, జైలుకుపోయి నను, గుంటూరుకు అపభ్రాంతి లేకుండ సర్వరస్యరాజ్యము ప్రతిష్ఠించి జేయవలసినదని, గుంటూరు ప్రజలను కోరుతున్నా ననియు చెప్పుచు ముగియెరి.

జేబుకుని ఉపవాసము

ప్రస్తుతము, దివ్యోత్సాహములకు, కాలము లేదనియు, తగినకృషి చేయవలసి యున్నదనియు, యిప్పుడు జేబాదు కులు నిర్బంధించబడుటచే నామధూతి తెలుపవచ్చి మనియు నుడివిరి. ప్రస్తుతము, మనము విషయావస్థలో నున్నామనియు, అపరిమితమగు పరితాపమును బొందుచుంటినియు, తాను చెల సాలకు పోవుటకు, ఎవరును తిరిగిపొంద నవసరము లేదనియు తన మోక్షమునకే తాను సేవచేయవలసివనియు ఆదేశించి గూడ సెక్కునకు నిర్బంధించుచున్నందులకు మాత్రము, తన పరి తాపమున కంతులేదనియు లోకమునకు మార్గదర్శకు లగువారి భాగ్యులగు భారతీయ శ్రీమణులు, చెలసాలలో సెట్టినకర్మాత భార తీయిని, బ్రతుకునెల్ల కమనియు, త్రిటియ ప్రభుత్వములనులన దోచులనలెను కీటుకములనలెను, నణగ త్రొక్కుచున్నామనియు, చెప్పెను. తాను ఎవరిని ఏమిన్నను, వాత్సల్యముతో నన్నట్లు భావించిస్వరాజ్యమునకే శ్రీమ ప్రయత్న సలుపవలసినదనియు, చెప్పెను. తనకు ఏమిదీనాలుగువర్షములు, గడచి, 60వ పదవిచ్చిన దనియు, ఈవయసున సహాయము, చెలసాలకు పోవుటకు భయ మొందుటలేదనియు, చెప్పెను. మరియు, కాంగ్రెసు తీర్మా నము ననుసరించి కాంగ్రెసుపక్షము బాల్కునట్లుచేసి, గుంటూరు ప్రజలు గుండూడెట్లుచేసిన నోర్చి పార్టీలక్ష్యమును సంపాదించ వలసిన సమయ మేలేననియు, తగినపని సకాలములో చేయ తున్న యితరకాలమునుండి జేసినకృషి పృథాయగుననియు నుడి విరి. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య సంస్థలగువారికి స్వరాజ్యమువచ్చితిరునని యు, తమకు, యితరకాలకే స్వరాజ్యమువచ్చినవనియు, చెప్పిరి. ప్రతివారము, సంస్థల మనిచెప్పవారనియు, కాని కార్య చరణమునకు గడంగుటకు, ముందంజవేయటలేదనియు చెప్పిరి. అందరను సజాత్యముతో, కృషిసలిపిన కులభాషాభ్యుదయ సనియు చెప్పి తర్వాత అందరను వాలంటీర్ల సంఘములో, జేర వలసినదనియు, వలంటీర్ చేసేటేలు, చేరి కృషిసలిపినవో, స్వ రాజ్యము సర్వముగా రాక తప్పదనియు చెప్పి ముగించిరి.

ఆమరునాడు ఎవరిని ఆరెట్టుచేయలేదు. ౧౦ కనివారము పాఠశాలకు, తిరిగి బహిరంగసభ జరిగెను. అందు, రామానంద శర్మగారును, కోటంరాజు నామమంతకాపుగారును, వడ్డేమాడి ముక్తేశ్వర ప్రసాదరావుగారును, నడింపల్లి వరసీంహారావుగారు నుచూటాడిరి.

అస్పృశ్యత యిదివరకే నశించినదనియు, జైలుకు పోకి వాడును, ఈ ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేయవారును, సహ య నిరాకరణముతో పాల్గొననివారును, ఉద్యమమున కడ్డము వచ్చువాడును, నీరసదరును అస్పృశ్యులనియు శ్రీయంత నడిం పల్లి వరసీంహారావుగారు చెప్పిరి. ముక్తేశ్వర ప్రసాదరావుగారు మహాత్ముని ఆచారముగ తెలియజెప్పిరి.

వలంటీరులు

మాయూరిలో, వాలంటీరులసంఘ మేర్పరచినది. అను ధమును ఆశేఖలు వలంటీరుసంఘములో తేరుచున్నారు. మొ థము 200 వేరెరి తెలియచున్నది. అందు ఏమిమంది శ్రీయ. ట్రాయ కాంతముగా నున్నది.

ప్రభుత్వవైకల్యములు

అక్టోబరునకు, కాల్కులమును కలసి నమూరు 800 మంది ముఖ్యవనములతో ఈ నెల ౧2 వతారీఖునమోహూహువేచే వరని తెలియచున్నది. వీరిచ్చ టరెండుకోలా లుండుననియు, వ్రడివా రందరు శ్రేణిబాతి కటాలము లని తెలియచున్నది.

సప్రానము

శ్రీయంత భృగుమర్లే వెంకటప్పయ్య శ్రేష్ఠిగాడు, మా గారిలో నుమారు 3000 లు నికాళములతో సప్రానము వయ్యగారి సురముగా జేయించు చున్నారు.

నెల్లూరు

(మా ఉపవిలేఖలేఖననందీ)

నీతెంబె 11:— నెల్లూరుజిల్లా ఉదయగిరి తాలూకా స్థులగుంటూరు వెంకటసుబ్బయ్య చేజర్ల లక్ష్మీనర రావుగారలమీది వామినాకను తే 10 దిన కనివారము బిరువచ్చెను. వీరిలో వెంకటసుబ్బయ్యగారిని వయస్సు 22 యములు, లక్ష్మీనరసింహారావుగారికి 21 సంవత్సరములు. వరులు కానుచేయలేదు. వాత్సలము నొసంగుటగా రివహావ్యాసమును తయారుచేసికగాని సెప్రూగారు

వాత్సలము నొసంగుటకు గూడ నిరాకరించిన నాడు వార్తా పత్రికలో జరివిగిన వీరుగూడ నిరాకరించిరి. కలక్టరుగారు బహుపార్శ్వమును గల వారికి ఈ తేవత్సలము బాలు రనియు ఇప్పుడే ఉయ్యాలలనుండి నడువ నారంభించుచున్నారనియు, బుద్ధి చెప్పటకుగూడ తల్లిదండ్రులు సమీపమున లే రనియు, జెప్పుచు రు 150వామినాను రు 150 పూచీకర్తునియ్య గోరిరి. తేవత్సలం నిరాకరించిరి. పల్లిక్ ప్రావీణ్యుటో మాన మాజీ కాపుగారు కరివకీను గోరిరి. కలక్టరుగా రొక సంవ త్సరము కరివకీను విధించిరి. తర్వాత లక్ష్మీనరసింహారావుగా రినుమంతయు జంకక కలక్టరాఫీసు దాఖమీదినుండి క్రింద మండు జేలకొలది జనులకు కరుదీగరగా రెండు ఫర్మాంసుల వరకు వివరములు తాము జైలుకు సంబోధముగా వెళ్లు చున్నామనియు సంవత్సరాంతములోపల స్వరాజ్యము వచ్చి నను కాకున్నను ప్రజలు కాంతముగా స్వరాజ్యసంపాదనకై కృషిసల్పవలసివనియు నుపన్యసించిరి. వీరు రెండుదినములు లైనను మాట్లాడుటకు పూర్వము ఇక్ సెక్టరు ముఖ్యరావుగారు పరశక్తులొనచు వచ్చి పిలుచుకొని పోయిరి. తర్వాత వేల కొలది జనులు వెంటరాకా స్వరాజ్య పతాకమును ముంతర తిసి కొని రామదంకవారు కాంతమును కాపాడుచు నడువ వీరిని జైలుకు తీసికొనివెళ్లిరి. ఈ విచారణకు కచ్చేరిగూడ రావ క్కర లేదనియు అంగళ్లను మూయవక్కరలేదనియు కాంగ్రెసు వారు ప్రకటించినను జేలకొలది జనులు గుమిమడిరి. అంగళ్లను గూడ వర్తకులు మాసి కచ్చేరికి వచ్చియుండిరి. ప్రజలలో నుత్సాహ మధికముగ నున్నది.

నీసంబరు 12:— ఈనెల 10-వ తేదిన పాయల్రెము కృష్ణజన్మపాన మగు చెరపాల కేసిన చేజర్ల లక్ష్మీనరసింహ రావు, వెంకటసుబ్బయ్యగార్ల నభివందించుట కొక మహాసభ జరిగెను. చలువురు గంభీరపద్యాసముల చేసి వారి వా తాలూకాల వృత్తాంతముల నివేదించిరి. గంపలగూడెం తుమార రాజాగారి బావమరిదియు, వెంకటగిరి కాంగ్రెసుసంఘ కార్య కర్మియు నగు వెంకటరావురావుగారు వెంకటగిరియం దుద్యమ స్థితిని గురించి యిటుల నుపన్యసించిరి.

వెంకటగిరి

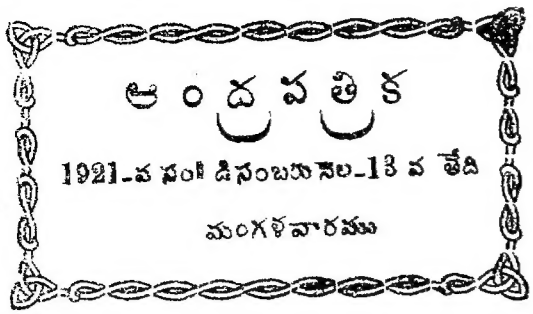
ఇచ్చట తిలకుపటును మారేగిండుటకై ప్రయత్నించిరి. అప్పుడు వెంకటగిరి తుమారరాజాగారు ఊరేగింపును నిలిపిన యెడల వేయూరూపాయలను తిలకు స్వరాజ్యనిధి కిచ్చెద ననిరి. అందువల్ల మారేగింపును నిలిపిరి. తుమారరాజాగారు 550 రూపాయల నిచ్చిరి. కాని ఇది దురుద్దేయతో నియ్యబడిన దని యప్పుడు కనుగొనరైరి. ఇచ్చట కల్లంగడి వేలములలో మొదటి రెండుపర్వాయములు కాజాగారు చెల్లి నియ్యవనిరి. ఇందుకు కారణము— వా రొకనాడు గృహమునకు వెళ్లుమందగా వారి బండి కడ్డముగ కల్లం త్రాగినవారు నిలిచి యాటంకపరచిరి. కాని యటుతర్వాత సర్కారువారి కేమో చెప్పగా నిప్పుడు చెట్టును కల్లం గీత కిచ్చియున్నారు. ఇచ్చట 17-వ తేదిన వారతాళము పూర్తికడగిరి. అప్పుడు రాజాగారి గుట్టునులకు యేనుగలకు గూడ గడ్డివేయటకు సేవలు నికాకరించిరి. అందు మీదట కాంగ్రెసువారు తోధచేసి గడ్డివేయించిరి. ఇచ్చటి సంఘ మున కధ్యక్షులుకార్యకర్మియు గంపలగూడెం తుమారరాజా గారి వరుడును. వేలూరునుండి గంపలగూడెం తుమారరాజా గారి సతీమణి తిరిగివచ్చునప్పుడు వుట్టిలగు వెంకటగిరిలో తిగ వతనిని ఆమె సోదరులు అడ్డగించిరి. వీరు వెంకటగిరి రాజా గారికి రాజబంధువులు. కావున రాజాగారు తమిడమే నామెను వెంకటగిరిలో తింపవద్దని యామె తల్లికి కర్తవ్యమన మంపెను. అప్పుడు అందరకు ప్రేమనకువెల్లి ఆమెను సత్కరించి పంపవలసి వచ్చెను. ఈవధ్య కాజాగారు ఈమె సోదరులను వెంకటగిరి నుండి వెళ్లగొట్టవని వారి తండ్రికి కర్తవ్యమన మంపిరి. తనియెడల కాజబంధువులుగ వెంచెదము లేదనిరి. అప్పుడు తల్లికి వీరిని గృహమునవదిలి వెళ్లమనెను. వీరు నిరాకరించిరి ఇక నేమిజరు గునో తెలియదు. ఇది యిటులుండగా రాజాగారి రైతులు పూర్వమునుండియు ఎకరమునకు 3 రూములు పన్ను చెల్లించు చుండిరి. ఇప్పుడు వారు కాంగ్రెసు ప్రచారకుల బోధలనుగూడ వెడచెని తెట్టి రాజాగారికి పన్ను యిచ్చుటను నిరాకరించిరి.

సభాంతమున చెరపాలకు తెల్లిన తేవత్సలం సంవత్సమ చదువబడెను. కాంతివైస్యమున కేర్పాటులు చేయబడినవి. ఈ పూరు తాలూకాలో వెయ్యవంది కాంతి సేవకులు జేర్చుటకు ప్రచారకులు వెళ్లియున్నారు.

వేంకటగిరి.
(2వ విలేఖరినుండి)
నాగ్నంధనలు 144 వ సెక్షన్ ప్రయోగము.
రాజాగారి వింతచర్యలు.
నీసంబరు 12:— ఈనెల 11 వ తారీఖు పాయల్రెమ నామగుంటులబండిలో గుంటూరుపురవాసు లగు శ్రీయంత శ్రీ శ్రీనివాసరావుగారును వారి యనుచరులు ముగ్గురును రావడండుసేవానమిరి నెలకొల్పుటకు ఈ గామమునకు విచ్చే సిరి. పాయల్రెము 5 ఘంటలకు మల్లెం ముఖ్యరాయు లని విచ్చిక సేవానమిరి దండోరాతో వెళ్లు మందగా రాజా గారిబంగళావద్దకు తోపుకరి రాజాగారు తమనాకరి నోకరి పంపి దండోరాకొట్టువానికేరు కనుగొని తమిరి. వానివేరు చెప్పి వెడలిపోయినమీదట పోలీసు స్టేషన్ వద్దకు పోవునప్పటికి, సర్కిల్ ఇక్ సెక్టరుగారైన ముఖ్యరావుగారు స్టేషన్ వాకిట నిలువబడియుండి, “ఇట రండు, మిమ్ముల నిద్రజని న్యూనస్సు క్రింద చార్జిచేయమన్నాను” అని స్టేషన్ లోనికి వారువురిని కిల్చుకొనిపోయెను. సర్కిలు ఇక్ సెక్టరుగారు దండోరా వేయవనితో “ఇంకమీద నీవు దండోరా వేయగూడదు. అట్ల చేసితివేని గవర్న మెంటువారు నీమీద కరివదర్శ తీసికొనె డరు” అని జెడవించెను. “అయ్యా! నాకు వారు డబ్బు యిచ్చియున్నారు. కావున నేను దండోర చేసియే తీ తెడను” అని దండోరావేయవారకు జవాబిచ్చెను. ఇంతలో రాజాగారి దద్ద నుండు గుమాస్తా తాయి ముఖ్యరావు తల యూపుకొనుచు సర్కిల్ ఇక్ సెక్టరుగారిలో నేమేమో గునుగులూడిరి. తరు వాత సర్కిల్ ఇక్ సెక్టరుగారు వారిరువురిని స్టేషన్ లో నుంచి, సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారియింటికి వెళ్లినప్పి పుస్తకము తిరు గవేజుతోచ్చెను. ఈవిధముగ రాత్రి 9 ఘంటలవఱకు పుస్తక ములు తిరుగవేయరు, తరువాత వారి రిరువురిని “రేపు ఉదయం 6 ఘంటలకు రండు అని చెప్పింపెను. 9 ఘంటలకు సభ ప్రారంభమయ్యెను. సభకు నుమారు 1500 లయంది జనులు వచ్చిరి. శ్రీయంత శ్రీ శ్రీనివాసరావుగారు తదితరులు సభ కు భజనచేయరు వచ్చుచుండగా సర్కిల్ ఇక్ సెక్టరుగారు సబ్ ఇక్ సెక్టరుగారు కొందఱుపోలీసుజవానులు సభాస్థలమున నిలువబడియుండి ఈక్రింద నమూనాయినవాకి 144వ సెక్షన్ క్రింద నోటిసులు జారీచేసిరి. 1 వెంకటగిరితాలూకా కాం గ్రెసుసంఘ అధ్యక్షులైన శ్రీయంత కటికిశేని కర్పాణిరావు గారు, 2 ప్రతి శ్రీనివాసరావుగారు గుంటూరు, 3 ఆధారాపు రథ వాసుదేవయ్యగారు గుంటూరు, 4 ఆదూరు ముద్రవ్యాజ్ఞ ముగారు నెల్లూరు, 5 వేమూరు రాఘవయ్యగారు చెవారికి నో టీసులు జారీఅయినతరువాత సభ ప్రారంభమైనది. అందు మాద భూరిరంగాచార్యులుగూడ వేలకేలేటి సోమయాజులుగారు, రాజాగారియొక్క వింతచర్యలనుగుతించి, చిత్రవిచిత్రముగ ఉపన్యసించినతరువాత గాంధీదేవభూమికి జేసినవాదములతో సభ ముగిసెను.

చల్లపల్లి రాజాగారిపై కేసు
రాజాగారి బావమరిది అయిన పట్టాభిరామయ్యగారు రాజాగారిపై తెచ్చినకేసు వార్డు బౌక్ చీఫ్ మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట 7-వ తేదిన హయరింగు కాబడి నిన్న తీర్పు చెప్ప బడినది. రాజాగారి పట్టాభిషేకమునకును, వారి కొమార్తెగారి వివాహప్రయత్నములకును తీగ మొనరించు తలపుతో నీకేసు గనిరావడిన దనియు, తుండియార్వేటలూని బంగాళా లేటు రాజాగారి స్వాధీనములో నుండియున్నట్లున్న తర్వాత ప్రస్తుత రాజాగారి స్వాధీనములో నున్నట్లున్న నమ్మి నీవిరో స్వభా వముగా భావించి మేజిస్ట్రేటుగారు కేసు ప్రోసీవేసిరి.

బాపట్ల అ||దే||ము|| కోర్టు||
సా. నెం 118/1921.
వాది - మా నె చెంచయ్య, చీరాల
ప్రతివాది - పూటువారి సర్వయ్యకుమారుడు ముఖ్యరావు
సదరు ఈ నెంబరున వాది ప్రతివాదిమీదను ప్రోసోటు తాలూకు దాకి 23-6-0 లకు వావా చేయగా, వారి అయ్యె పనులు మాచుకొనకుండా తప్పించుకొన్నందున 15-12-21 వేసి వాయదా ఆయనది. ఆ కోవావాటికి హాజరయి తెలియ జేసికొనుటకు యిందుములముగా తెలియపర్చినమైనది.
బాపట్ల, కోన వెంకట్రావు
0.12.21

అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసు సభ

(-00-)

“ప్రభుత్వమువారు బలవంతమున కాంగ్రెసు సభను చెదరగొట్టినతర్వాత, నాయకులలో ప్రతివారును నిర్బంధింపబడినను, ఎట్టికష్టము సంభవించినను, కాంగ్రెసుకు మనము జరిపి తీరవలయును. మనము నిరాశజెందక, చార్జిస్టుమునకు ప్రేరేతులముగాక, జాతీయ కార్యవిధానమును కొనసాగించుచో, స్వరాజ్యమును మనము సంపాదించినట్లులనే యగును. ఏలనన, శాంతవంతులును, దృఢ నిశ్చయములును, భక్తిపరులు నగు ప్రజల పురోగమమును, ధరపై నే జాతీయు నిరోధింపజాలదు,” అని గాంధీమహాత్ముడు యంగు ఇండియాపత్రికలో వ్రాసెను. సభాధ్యక్షులగు చిత్తరంజన దాసు గారు నిర్బంధితులయిరి. కాంగ్రెసుసభ కార్యదర్శులలో ఒండెత్త మోతీలాల్ నెహ్రూగారు స్వేచ్ఛకు కోల్పోయిరి. మిగిలినవారలకుగూడ నట్టి గౌరవము త్వరలో రావచ్చును. కాంగ్రెసు నాయకులు పలువురికి కారాగృహము ప్రాప్తమయినది. ఇట్టిస్థితిలో కాంగ్రెసుసభ జరుగునా జరుగదా యను సందియము దేశమున ప్రబలి యుండుట సహజము. కాంగ్రెసుసభ జరిగి తీరవలయునని, మహాత్ముడు హెచ్చరించుచున్నాడు. పురుషప్రయత్నములకు వీలున్నంతవరకు నది జరిగి టీరును. కాంగ్రెసుసభ, ప్రజల సమావేశము. స్వరాజ్యముబడయని హిందూదేశమున కదియే పార్లమెంటుసభ. స్వరాజ్యము బడసినపిమ్మట హిందూదేశపు ప్రజాప్రతినిధి సభాస్థానము నది ఆక్రమింపగలదు. కాంగ్రెసుసభాశాసనములు దేశమునకు రాను రాను పరమప్రమాణము లయినవి. కాంగ్రెసు సభాతీర్మానములకు ప్రజలు బద్ధులై ప్రవర్తించుచున్నారు. కాంగ్రెసు సభ సంతరింపజేసిన, ప్రజల సంపదలమును పూర్తిగ నరికట్టినది భావించవచ్చును. కాంగ్రెసుసభపై నిపుడు వెడలుచున్న దాడిని, ప్రజ లరికట్టుబ ధర్మము.

నాయకులు స్వేచ్ఛకు కోల్పోయి కాంగ్రెసు సభలో పాల్గొన వీలులేకున్నను, ప్రజల సభ యందు సమావేశమై దానిని కొనసాగింపగలరు. దానియందు తమ నిశ్చయమును వ్యక్తపరుపగలరు. అప్పుడే ప్రజాశక్తి ఎక్కుడు తేజముతో ప్రకాశించును. కాంగ్రెసుసభ ప్రజాభిప్రాయము నెక్కుడుగ ప్రతిఫలించ జేసిన కొలదియై, దానియొడ ప్రజల గౌరవ ముతీతయించినది. సహాయ నిరాకరణోద్యమ మారంభమయినపిమ్మటకలకత్తా కాంగ్రెసుసభ ఏ తీరున తీర్మానించునో యని, ప్రజలాతురముతో నిరీక్షించుచుండిరి. శాసన సభల బహిష్కారమును కాంగ్రెసు సభ శాసించిన పిమ్మట దేశ మత్యుత్సాహముతో నందు కొరకై పాలుబడెను. న్యాయస్థాన బహిష్కారమునకును, విద్యాప్రతిష్ఠాపనల బహిష్కారమునకును, కృషి సలిపెను. పిమ్మట నాగపురము కాంగ్రెసు సభ విధించిన సంపూర్ణ కార్యక్రమమును నెఱవేర్చి స్వరాజ్యసిద్ధిబడయుటకు, అప్పటి నుండియు దేశము పాలుబడుచునే యున్నది.

కార్యాచరణకు అవసరముగు తిలకు స్వరాజ్య సిద్ధిని పూర్తిజేసినది. తగినన్ని రూపములను నెలకొల్పినది. దేశమునందంతటను కాంగ్రెసుసంఘముల స్థాపించి సభ్యుల జేర్చినది. నూతన పరిస్థితుల కనుగుణ్యముగ, కాంగ్రెసు కమిటీవారును, వర్కింగు కమిటీవారును కావించుచున్న తీర్మానములను శిరసావహించి, దేశము వానిని కొనసాగింపబూనుచున్నది. కాంగ్రెసు సభాశాసనములనే దేశము బ్రధానముని భావించినది. అవి దేశమునకు స్వరాజ్యమును త్వరలో దేగలవని విశ్వసించినది. కాంగ్రెసుసభయం దిట్టి యఖండ గౌరవముండుట చేతనే, దాని పలుకుబడిని పోగొట్టుటకు ప్రత్యర్థి లమిత ప్రయత్నముల జేయుచున్నారు. కాని, కాంగ్రెసు సభాగౌరవము దేశములో నిపుడు మరింత హెచ్చుచును. కాంగ్రెసుసభ ద్విగుణీకృత వికాసముతో శోభించును.

ప్రస్తుత విషయ పరిస్థితులలో కాంగ్రెసు సభను తప్పక జరుపుట యవసరము. కాంగ్రెసు ప్రముఖులను తొలగించినను, అధ్యక్షులను కారాగృహబద్ధుల జేసినను, దేశమున కెట్టి కష్టములు సంప్రాప్తించినను కాంగ్రెసుసభ నిర్విఘ్నముగ కొనసాగునని, దేశము ప్రపంచమునకు వెల్లడించుట యావశ్యకము. భారతీయులును, భారతవర్షమును నిలచియుండునంతవరకు, కాంగ్రెసుసభయు నిలచి తీరును. భారతదేశ హృదయము సంచలించుచున్నంతవరకు, కాంగ్రెసుసభ జీవకళతో వెలుంగుచుండును. అధికార వర్గ ప్రయత్నములకు బదులు చెప్పుట కేగాక, దేశ వ్యవహారమును గూర్చి సావధానముగ యోచించుటకుగూడ, కాంగ్రెసు సభ జరుగుట యవసరము. సత్వరస్వరాజ్యస్థాపనావశ్యకత దేశమునకంతకును గోచరించుచున్నది. అందుకొరకు ఎంతటి ఆటంకములు గలిగినను, దేశము వానిని దాట కుతూహలము జూపుచున్నది. అధికారు లవలంబించిన తీవ్రనిర్బంధముల జూచిన ప్రజలకు స్వరాజ్యము వెంటనే లభించినగాని తరణోపాయములేదని పొడగట్టుచున్నది. ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యములకురక్షణగలుగుటకుమారుగ, రానురాను ఎక్కుడు విఘ్నములు వాటిల్లుచున్నవి. ఇదియే న్యాయమని రీతిగ ప్రభువు దెలుపుచు, న్యాయము నీ రీతిన కొనసాగించెనని, బలుకుట జూడ, మరింత విస్తయము గలుగుచున్నది. ఆంగ్ల దేశము నుండి వీరుదెచ్చిన విలువగల వస్తువు, దేశమునకు కంటక ప్రాయముగుచున్నది. అట్టి విదేశ న్యాయముకన్న దేశీయ న్యాయమేమేలని ప్రజలు భావించుచున్నారు. దేశీయన్యాయము కొనసాగవలెననిన, ప్రజా పరిపాలన మవసరమని వేరుగ జెప్పనక్కరలేదు.

అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుసభ స్వరాజ్య ప్రకటనము గూర్చియు, స్వరాజ్య స్థాపన గూర్చియు యోచించి తీర్మానింపవలసియున్నది. ప్రజల హృదయములను సంచలనమునొందించుచున్న దృఢనిశ్చయము కాంగ్రెసు సభయందు వ్యక్తపడుట యవసరము. తడవుజేయ దగదు. ప్రస్తుత దేశస్థితిని ఆంగ్లదేశము తిన్నగ గ్రహించునేని, త్వరితముగ స్వరాజ్యమును ప్రసాదించుట యత్యావశ్యకమని గుర్తింపక తీరదు. ప్రజల స్వరాజ్య తృప్తి వ్యక్తమగుచున్నది. ఎట్టి నిర్బంధములు దేశమునకు తలపించినను, వారి దృఢాభిలాష మారలేదు. ప్రజేచ్ఛను తృణీకరించి లాభము లేదని, ప్రపంచచారిత్రము లేలవరుచుచున్నది. హిందూ దేశమునందన్యధాజరుగునని తలంపజనదు. ఈ తరుణమున, ఆంగ్లదేశమింకను తన ధర్మమును నెఱవేర్చని యెడల, అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసు

సభలో వెలువడెడి నిశ్చయము జూచియెవనను, త్వరపడక మానదు. ఇట్టి యుత్సాహ విషయమును గూర్చి చర్చించి నిర్ధారణ చేయుటకు, అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుసభ తప్పక గూఢ యావశ్యకము. కాంగ్రెసుసభ జరుగులోల, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును పూర్తిజేయుటకు దేశము త్వరపడుట యవసరము. కాలవ్యవధి ఎంతయో లేకున్నను, ఈ స్వల్పకాలమునందే ఎక్కుడు దృఢప్రయత్నము జరుగవలయును. తిలకు స్వరాజ్యసిద్ధిని పూర్తి జేయుటకు, పదిదినములలో దేశమెట్టి యఖండ కృషిసలిపెనో, అంత కన్న నెక్కుడు కృషి ఈ సమయమున జరుగవలసి యున్నది. అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుసభకు వెడలినప్పటికి, ప్రజల స్వశక్తియు, స్వరాజ్య సంసిద్ధతయు వెల్లడియగుచో, స్వరాజ్య స్థాపనమున కత్యంత ప్రోత్సాహము గలుగును.

ఏవిధమునజూచినను, అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుసభ జాతీయ జీవితమునందత్యంత ప్రాముఖ్యమగునట్లు కేమాత్రము సందియముండదు. ప్రస్తుత కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునుమార్చి మరల వెనుకకుబోయి శాసన సభలలోను పాత శాలలలోను, న్యాయస్థానములలోను మరల బ్రవేశింపవలయునని, మహారాష్ట్ర ప్రముఖుల కొందరు తలంచుచున్నట్లు, బయల్పడినది. గాంధీమహాత్ముడు యంగుఇండియా పత్రికలో సూచించినట్లు, ఇట్టితలంపు అవిశ్వాసము మూలమున జనించుచున్నది. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును కొనసాగించుటలో, దేశము సలుపవలసినంత కృషి సలుపలేదని అంగీకరింపవచ్చును. ఈకార్యము తిన్నగ నెఱవేరియున్నచో, స్వరాజ్య మింతకు మున్నే సిద్ధించి యుండెడిది. స్వరాజ్యసిద్ధికి కొంత ఆలస్యము జరిగిన, అది కార్యక్రమపు లోపముగాక, కృషిలోపమేనని నిరభ్యంతరముగ జెప్పవచ్చును. జాతీయ పాతశాలలను తగినన్ని స్థాపింపకబోవుటవలనను, గ్రామపంచాయతులు విరివిగ స్థాపింపకబోవుటచేతను పాతశాలా బహిష్కారముగాని, న్యాయస్థాన బహిష్కారముగాని, విశేషాభివృద్ధి జూపలేదు. స్వదేశోద్యమ మభివృద్ధి గాంచినంతవరకు దేశమున కది రక్షణసాధనమయినది. స్వరాజ్యసిద్ధి నది చేరువునకు దెచ్చుచున్నది. త్రాగుడు దురభ్యాసము తొలగిన కొలదియై, ప్రజాశక్తి కెక్కుడు బలము గలుగుచున్నది. ఈసత్యమును గ్రహించియే స్వరాజ్యమునకు పర్యాయపదముగ మహాత్ముడొందిన శాసనాతిక్రమణమునకు దేశము గడంగకముందు, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును పూర్తిజేయవలయునని అతడు ఖండితముగ దెలిపియుండెను.

కాంగ్రెసు కార్యక్రమపు విలువ, మహాత్మునకు దెలియును. ప్రస్తుత విషయ సమయమున దేశము శాసనోల్లంఘనకు త్వరపడుచుండ, మహాత్ముడిచ్చెడి సందేశమును పఠింపవచ్చును. యంగుఇండియా పత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసమునందు, కిచ్ నర్ ప్రభువును కోల్పోయినను ఆంగ్లదేశము సమరము నెలుల కొనసాగింప గలిగెనో, అటులే నే నాయకులు లేకున్నను జరుపుకొనుటకుగాని, లేక సంతతముగ నూతన నాయకులను ఏర్పాటు జేయుటకుగాని హిందూదేశముల సంసిద్ధమై యున్నదాయని, ప్రశ్నించుచున్నాడు. గమ్యస్థానము గొనిపోవుటకు చేయదగినపని విశేషములేదని, గాంధీమహాత్మునికి విశ్వాసముగలదు. అట్టివిశ్వాసము నెల్లరకు గలిగింప వారు దలచుచున్నారు. అన్నిటికన్నను ముఖ్యమగునది మనోవాక్పాతకర్యలందు అహింసను విడనాడకుండుట యని, మహాత్ముడు భావించుచున్నాడు.

సహాయ నిరాకరణోద్యమ విజయమున కిదియే మూలాధారము. అహింసా వ్రతము నిరంతరాయముగ కొనసాగుటకు, ఉద్దేశకారణములగు వ్యవహారముల నెల్ల విడనాడవలయునని మహాత్ముడు బోధించుచున్నాడు. పెద్ద సభలతోగాని, ఉత్సవములతోగాని అవసరములేదనియు, జాతీయ నిర్మాణకార్యముగు నూలువడుకు నేతనేయు వృత్తులను పూర్ణముగ నేర్పాటుచేసి, లక్షల కొలది ప్రజలకు వని గల్పింప వలయుననియు, దెలుపుచు, శాసనాతిక్రమణము గూర్చి దేశమునకు మహాత్ముడి క్రింది సలహా నిచ్చుచున్నాడు.

“మనము విదేశవస్త్ర బహిష్కారమును సంపూర్ణిజేసి, మనవస్త్రములను స్వీయరాష్ట్రములలోను, స్వగ్రామములలోను తయారుజేయు మొదలిడుచో, ప్రజాసామాన్యము శాసనాతిక్రమణమునకు గడంగ నవసరము లేకుండ నే స్వేచ్ఛుచు సంపాదించవచ్చును. అందుచే విదేశ వస్త్ర బహిష్కారమును పూర్ణిజేసి, చేనూలు వస్త్రములను తయారుజేయుగలుగువరికయినను, ప్రజలు శాసనాతిక్రమణమునకు ముందుకు దుముకుటకు మానుకొనవలెను. మన కార్యక్రమమును నెఱవేర్చుటలో స్వరక్షణకొరకు బలవంతముగ నవలంబించవలసిన శాసనాతిక్రమణమును, ఎప్పుడు వచ్చినను స్వీకరింపవలయును.” గాంధీ మహాత్మునికి కాంగ్రెసు కార్యక్రమ పటిష్ఠతయందెట్టి విశ్వాసముగలదో ఇందుమూలమున కనుగొనవచ్చును. అందుచే కాంగ్రెసు కార్యక్రమము నందు లోపము గలదని ఎంచి దానిని విడనాడుట యసభ్యమని తోచకమానడు. తగిన ఏర్పాటున్నచోటులనెల్ల కాంగ్రెసు కార్యక్రమము అత్యంత లాభకారియయ్యెనని ఋజువయినది. అయినను ఇందువిషయమై అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుసభలో చర్చ జరుగవచ్చును. మహాత్ముడు సూచించినటుల, కాంగ్రెసుసభయందు సంపూర్ణ సహకార వాదికిని, సంపూర్ణ నిరాకరణవాదికినిగూడ చోటు గలదు. మన సాధనలయందు పూర్ణ విశ్వాసముంచుటయే, స్వరాజ్యసిద్ధికి మూలసాధనమని మహాత్ముడు దెలుపుచున్నాడు. అందుచే అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుసభలో జరిగెడి తీర్మానము, సంపూర్ణ విశ్వాసపూరితమై ప్రజల మనోనిశ్చయమును వ్యక్తపరుపవలెను. మహాత్ముని ప్రముఖులు కొందరి యభిప్రాయమెటులున్నను, మహాత్ముని జాతీయ వాదులలో యువజనులు పూనానగరమునందేర్పాటు చేసిన సభలో ఆకోలా సభాతీర్మానములు నిరసింపబడెను. ఆకోలా సభ ప్రతినిధిసభగాదని తీర్మానింపబడెను. గాంధీ మహాత్ముని యందు విశ్వాసముగలదని ధ్రువపరుపబడెను. ఇందునుబట్టి మహాత్ముని దేశమునందు నెయితము, భిన్నాభిప్రాయము పరిస్పృటముగాదని, గోచరించుచున్నది. అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసు సభ నిరంతరాయముగ జరిగి, ప్రజల మనోభావములను ప్రతిబింబింపజేసి, స్వరాజ్య మనోరథమును సఫలపరుచు గాక!

ఫలితము

కారాగృహశిక్షలును, నిర్బంధములును ప్రజలలో దుఃఖమును, సరాశను కలిగించుటకు మారుగ సంతసము గలిగించుచున్నవనుటకు నిదర్శనముగ, చిత్తరంజనదాసు ప్రభృతుల అరెస్టునకు కను సంతసమును తెలుపుటకు ధర్మకాగరము నగల ఆంగడులందును, హైదరాబాదును ప్రజలు దీపములను వెలిగించి కృపముల చేసినటుల, తిరివార్త యొకటి

దెలుపుచున్నది. అధికారులు తలచిన దానికి, వ్యతిరేకఫలితము గలుగుచున్నది. ఇప్పుడయినను వారు కొంచెము నిదానించెదరా? కాకినాడలో స్వరాజ్యవ్రతాశ్రమముల నూడదీయుటయు, కద్దరు నమ్మచుండు కలకత్తా స్త్రీలను నిర్బంధించుటయు, అక్రమముని న్యాయుండియూ కృత్రిక సయితము చేలిపినది. నిర్బంధ విధానావలంబనము వలన, సహాయ నిరాకరణోద్యమము తగ్గుటకు మారుగ మరంత తాచుననియు, అరెస్టుల వలన వ్యవహారము మరంత చెడెననియు, ప్రభుత్వము వారెక్కుడు ఓరిమిని చూపిన లాభకరముగ నుండెడిదనియు, జస్టిసువత్రిక నిన్నటిదినము వ్రాసినది. మద్రాసు మెయిలుఫత్రిక మాత్రము పట్టరాని సంతసము జూపుచు, ఇంకను ఎక్కుడు కారిత్యము గనుపరుకవలయునని ప్రోత్సహపరుచుచున్నది. శామ్రాజ్యశాసనసభలో, సభ్యులగు మజందారు, రంగాచార్యులు, ఈశ్వరశరణ, నియోగిగార్లు ప్రస్తుతస్థితిగూర్చి ఒక ప్రకటనము గావించుచు, నిర్బంధములవలన తాత్కాలికముగ శాంతియున్నటుల గనుపించినను, అశాంతియుడుగుబోయిమరల నెక్కుడు బలముతో బయల్పడుననియు, ప్రభుత్వమువారితవరకు ఉపయోగకరముగ సూచనల గావించలేదనియు, అందుచే అన్ని రాజకీయ పక్షముల నాయకులను రౌండుటేబిలు సమావేశమునకు ప్రభుత్వమువారాహ్వానించి వారిలో యోచింపవలయుననియు, దానియందు వివరించిరి. సహాయ నిరాకరణోద్యమ ప్రతిపక్షులు గూడ ఇట్టి సలహాల నొసగుచుండ, ప్రభుత్వమువారిపుడు జూపుచున్న వేగిరపాటును విస్మరించెదరో, లేక ఎవ్వరి హితమును లక్ష్యమునెయిక దండన సీరిని మాత్రమే తుదఁకకు కొనసాగించెదరో చూడవలయును.

విద్యార్థులు: రాజకీయవిషయములు

నిన్నటిదినము విల్లింగుడను ప్రభువుగారు ప్రెసిడెంసి కళాశాలలో నువన్యసించుచు, విద్యార్థుల రాజకీయోత్సాహము చదువుల కభ్యంతరము గలిగింపగూడదనియు, ఇంగ్లండునందుకన్న హిందూదేశమున కాలేజి విద్యార్థులు రాజకీయవిషయములను ఎక్కువ ప్రవృత్తితో జూచెదరనియు, బలికరి. విల్లింగుడను ప్రభువుగారి యభిప్రాయమునకు కారణము విదితమే. వరాధీన దేశమున, న్యాయోత్త్య సంపాదనపట్ల విద్యార్థులెక్కుడు ఉత్సాహము గనుబటచుట సహజము. ఆంగ్ల దేశమునందంతటి యాతురముండ నవసరము లేదు. ప్రస్తుతవిద్యావిధానముక్రింద దేశమోక్షమునకు తోడ్పడ వీలులేకుండునపుడు కాలేజివిద్యార్థులు తమ విద్యను కొనసాగించుట, అనుచితమని వేరుగ దెలుప నవసరములేదు.

అలహాబాదు: యువరాజు వర్తనము

యువరాజు పర్యటనమును జయప్రదముగావించుటకు సంయుక్తరాష్ట్రప్రభుత్వము ప్రధాననాయకులను నిర్బంధించెను. కాని, పర్యవసాన మెటుల జరిగెనో, నేటి తిరివార్తలలో గలదు. ప్రజలు యువరాజుగారి నెదుర్కొనుట శ్రేష్టియైతాహము జూపలేదని, అసోసియేటుడు ప్రెస్సువార్తయే దెలుపుచున్నది. హరితాశము బాగుగ జరిగెను. ప్రజల విముఖత్వము వెల్లడియగుట కింతకన్న నేమినిదర్శనముగావలయును? ప్రజలనులేపుదాడల ద్రోక్కించెడి నాయకులు లేకున్నను, అధికారులు గోరిన రీతిని ప్రజలు నడువకుండిరి.

వాఢ్యాకాసంస్థానము: స్వదేశోద్యమము

వాఢ్యాకా సంస్థానమున, కద్దరు బట్టలపై మూడువిధములగు పన్నులువిధింప బడుచున్నవట. వడుకుచున్నపుడు ఒకపన్ను, నేయుచున్నపుడొక పన్ను, ఎగుమతి జేయునపుడు మరొక పన్ను గలవు. ఇటుల పన్నువిధించెడి బుద్ధి సంస్థానాధీశునికి స్వయముగ గలిగెనో లేక ఇతరులప్రార్థనలము వలన కలిగెనో తెలియదు. ఒకానొక దినమున, బ్రిటిషు హిందూదేశమునందెట్టి ఉత్తరువును ప్రచురించినను, ప్రస్తుత సందర్భములబట్టి ఆశ్చర్యపడనవసరముండదు. నిర్బంధములు మొదలిడిన పిమ్మట ఒక్కచోట నాగునా?

చిరరంజన దాసుగారిపై దౌరన్యము.

విచారణకై న్యాయస్థానమునకు తీసికొనిరాగా చిరరంజనదాసుగారి క్రింది వాక్యాలము నిచ్చిరి. నేనును ఏమిగు రితరస్వచ్ఛందసేవకులు వైదీల బండికి కుడిపక్కను కూర్చుండి యుంటిమి. సార్జెంట్లు మాతో నేమియు చెప్పకుండనే నమ్ముచు ప్రక్కలో పొడిచి, ఎడమ వైపుకు త్రోసివైచిరి. లబ్ధిపొంద బడినందు కిగ్గ నే సార్జెంట్లు స్వచ్ఛంద సేవకులను మెడమీక చేయివేసి పట్టుకొని పడత్రోసిరి. నాచేయిపట్టుకొని విరిగిపోవునంత భయము చేయు వరకును మెలిపెట్టిరి. ఆతరువాత మమ్మును సార్జెంట్లుగా పనిచేయు చున్న సిపాయిలు కొట్టులాపెట్టి పోలీసు కజ్జలతో కొట్ట నారంభించిరి. సార్జెంట్లుత్రాగి మత్తెక్కినట్లు కన్నడిగి. ముగ్గురు సిపాయిలు చూడు ప్రక్కలనుండి నన్ను తన్నుటకు ప్రారంభించిరి. ఇట్లు కూడదని నిశ్చయముగ చెప్పితిని. వారు వెల్లిపోవు నప్పుడు నాతలమీద కొట్టిపోయిరి. టెవారియను స్వచ్ఛంద సేవకుని మోకాళ్లకు దెబ్బలు తగిలెను. సుదీపడను నతడు దెబ్బ తిరి దాదాపుగ మూర్ఛించెను. స్వచ్ఛందసేవకు లందరికిని సిపాయిల చేతులలో దెబ్బలు తగిలెను. దేశీయపోలీసు లీదర్లవ్య మున బాల్గానలేదు—అమృతబజారు పత్రిక.

ఆర్థిక విచారణసంఘము.

భారత ఆర్థిక విచారణ సంఘము 10 వ తేదీ ఢిల్లీనగరము చేరినది. సంఘాధ్యక్షులు సర్ బ్రహ్మాంధోపాధ్యాయగారు ఆహ్వాన్యమువలన ఒకదినముతాళివచ్చెద ననిరి. సోమవారము నాడు విచారణ ప్రారంభించుదురు.

ఆర్థిక విచారణసంఘమువారి నెల 12 వ తేదీ ఢిల్లీలో పనిప్రారంభించిరి. ఇప్పటికి ఇద్దరు సాక్షులను విచారించిరి. వారి లాలుగారు ఢిల్లీబట్టల వర్తకసంఘమునకు ప్రధిగులుగ వచ్చిరి. గ్రేగారు పంజాబు వర్తకసంఘసభ్యులుగనుండినను, చాలవఱకు తమస్వంతయభిప్రాయములనే తెలిపిరి. గ్రేగారు స్వచ్ఛావ్యాపార ముండవలెనయి అట్లువీలుగాకున్నయెడల యింపిరియూప్రీఫెరెన్సు పద్ధతయైనను నుండదగుననియు చెప్పిరి. హరిలాలుగారుమాత్రము స్వచ్ఛావ్యాపారము తమకుగూడ నిష్పమే కాని ప్రస్తుత పరిస్థితులలో నా పద్ధతి భారతదేశమున కనుకూలంపదనియు సంతకము విధానము అవసరమనియు ముఖ్యముగ దేశములో నుత్పత్తియగుటకు అవకాశముగలటకు కాగితము పంచదార నిష్పవైటైలకు స్వచ్ఛావ్యాపారముండకూడదని చెప్పిరి. గృహ పరిశ్రమలు బాగుగా సాగుటకై యంతరేపరీకలును దిశిమ తిచేయించగూడదు. అప్పుడే మగ్గులు పరిశ్రమ యభివృద్ధి జెందును. వ్యాపార విధాన మంతయు వస్తువులను కొనుగోలు చేయువారి యనుకూలమునకు దగినట్లుండవలయును. ఆహారపదార్థముల విషయమై, వాని సుత్పత్తి జేయు వారి శ్రేయమునే కొనుగోలు చేయువారి కన్నముఖ్యముగ గమనింపవలెనయి హరిలాలుగారు వాదించిరి. ఇంపీరియలు ప్రిఫెరెన్సు పద్ధతిని లాలుగారు ఖండించిరి. ఆర్థికవిచారణసంఘమువారు ఢిల్లీనగరమును గురువారమునాడు వదలి కాన్పూరు శుక్రవారము ఉదయము కాన్పూరు చేయుదురు.

జూలయ, డిసెం 12:—మెయిలు స్త్రీమరు ప్లాసి నిన్న సాయంకాలము జూలయిరేపు చేరెను. ఆయోడలోనే సర్ సి. శంకరనాయుడుగారును, జినివామహాసభకు ప్రతినిధులుగ నడలి యుండిన జె. ఎన్ గుప్త వి. సి. ఎన్ గారును నుండిరి.

అసహాయోద్యమము

నిర్బంధములు కొనసాగుచుండుట

వలంటీరులపై దాడి

కలకత్తాలో వలంటీరుల పరిస్థితులుగా చెప్పినవాని గ్రామ విచారణకు పంపిరి. ఇటు చేయబడినవిషయము గూడ ముఖ్యము మిక్కిలిపరిపూర్ణ పాఠపాఠ్యములను తిరిగి పరీక్షించుచున్నది.

కఠినచర్యలను సామాజ్యకాసనసభ్యులు

లాక్ష్యములు

మహామహా, రంగాచారి, ఈశ్వరేశ్వరము, విద్యాగోపాల్ ప్రభుత్వమువారు కఠినచర్యల నాక్షేపించుచు ప్రకటించిరి. అసంతృప్తి దేశమున న్యాయ విస్తారముగ తీవ్రముగ వ్యాపించి వెలిసిపోవుచున్నది. కొందరు నాయకులు నూచించిన రీతి ననుసరించుచున్నారు. ఇది చాల ఆక్షేపణము. ప్రస్తుత స్థితియొక్క స్వభావమును దానియందు గల పరిణామమును పరికించిన ప్రభుత్వమువారు కఠినచర్యలను విధానము చేసవలయును.

కలకత్తా అరెస్టులు.

12వ తేదీన చాలవరకు కొంతమందిగానుండెను. బారాబరా కుసుమి సైనికదళములను తీసివేసిరి. పోలీసుదళములుమాత్రము ఆరుగురు పట్టుకొనుచున్నారు. 11వ తేదీ అదివారమునాడు 82 మంది వలంటీరులను 12వ తేదీన 50 మందిని పట్టుకొనిరి.

లాల్లా లజపతిరాయుగారి విచారణ

12వ తేదీన గాహానాలో లజపతిరాయు సంతానం, దాక్టరు గోపీచంద్రు, మాలికులాలాఖానుగార్లు కేసు విచారణ ప్రారంభమైంది. రాజద్రోహసభా కాసము 6, ఏ.పి.సి. 145 తీర్మానములను విచారణ జరుగునని మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను.

నే నీ ప్రభుత్వము, న్యాయస్థానముల అధికారమును పరిగణించును. మేజరు ఫెరారుజ్జుల మేజిస్ట్రేటు గారిచేత తీర్మానములు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు హోదాతో నిర్వహింపబడును. డిప్టీ కమిషనరు ఆ ఆజ్ఞలను పాటించును. కాజుద్రోహ సభాకాసన మాత్రము అధికారము నంగీకరించదు. కంబరు 13వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు జరుగునను రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసభ బహిరంగసభ కాదు. ఆ సభకు ప్రవేశమును కాగూడదు. సభ్యులకు మాత్రము నోటీసు పంపబడెను. ఆ సభ సభ్యులందరూను నిరహాజరులగు మండిల సంఘసభ్యులను కొద్ది మంది నియమింపబడును. ఈ సంగతి డిప్టీ కమిషనరుకు తెలుపబడెను. కాంగ్రెసువోద్యోగులను గూడ సభాసభ్యులును పంపింప

యందు కేర్వారులు చేయబడెను. ఆహ్వానింపబడిన సభ్యులందరిని నేను స్వయముగా వెతుకుదును. సభ సరిగా 2 గంటలకు ప్రారంభమైంది. మేజరు ఫెరారుగారు రవలకు రాకమును పే కాన్ఫరెన్సును ముగిసిరి. అతడు కొంతమంది పోలీసు యంత్రాంగములతో వచ్చి "ఈ సభ బహిరంగసభ యని నేను నిర్ధారణచేసితిని. విచారణము 3 వ తేదీ పూర్తియై" అని చెప్పెను గాని అది అక్రమమునాచే ముసలేదు. ఈ సంగతులు రెండును తరువాత ఆలోచించుకొని చెప్పినవి. ఇది బహిరంగ సభగాదు. విజ్ఞప్తి అక్రమము. మేము వెదలిపోయి అభ్యుదయ నకు నేను చెప్పితిని. విజ్ఞప్తి అతడేదీ గను. అతడు లజపతి రాయు అని పండితరాంభజదత్తుగారు చెప్పిన జ్ఞాపకము అంతట వచ్చు పట్టుకొనుట కరకు నూపర్చుట కాజ్ఞాపించెను. మొదటినుండి కడవరకును మేజరు ఫెరారు చర్చ అక్రమముగా న నే నీ ప్రభుత్వమును పరిగణించి ప ననుట కదియొక కారణము. ఈ ప్రభుత్వము న్యాయధారణాపత ముగాదు. పశుకత్తిపై నాధారపడినదను ప్రభుత్వమునకు మేజరు ఫెరారుగారు ప్రత్యక్షనిదర్శనము, అని అజపతిరాయుగారు చెప్పగా ఆవాక్యములను వ్రాయగూడదని ప్రభుత్వన్యాయ వాది అనెను. నేను వ్రాయుటలేదని మేజిస్ట్రేటు చెప్పెను పిమ్మట ప్రభుత్వన్యాయమునుగూర్చి లజపతిరాయుగారు చెప్పబోగా, మేజిస్ట్రేటు కూడదనెను. అది న్యాయముగాదు. నేను చెప్పిన సంగతులను కొన్నిటిని మీరు వ్రాయలేదని అచట నివారించుదని చెప్పి లజపతిరాయుగారు కూర్చుండిరి. ఆ సభలో నేను రెప్ప మరెప్పుడును మాటలాడలేదు. కాన్ఫరెన్సుకార్యము నాజేగాని మరెవ్వరిగాదు అనినాను లజపతిరాయుగారు చెప్పిరి.

పిమ్మట సంతానముగారిని మేజిస్ట్రేటుడిగెను. నేను ఆ సమావేశానికిగాన యాన్యాయస్థానమును పాటింపకు నన్ను పట్టుకొనిన 9 దినముల కీ కేసు చేయబడినది. దానివలనను అదివరకు మేజరు ఫెరారుగారిచర్యలవలనను ప్రభుత్వమువారు తమచట్టములపై సరిగపాటింతురని ఆశంపనకాక మగచడుటలేదు. అని సంతానముగారనిరి.

పిమ్మట మేజిస్ట్రేటు గోపీచంద్రుగారి వడిగెను. ఇట్టి న్యాయస్థానములందు భారతీయుల కెట్టిన్యాయమును జరుగదు గాన నే నేమియును చెప్పకొరకు అని గోపీచంద్రుగారు చెప్పిరి మాటలెలాలు ఖానుగారు గూడ జటులే చెప్పిరి. 16-వ తేదీ వాయిదావేసిరి. నాయకులందరినీ కాసుచేత చేయలేదు. నెలు పలచాలమండ్రిప్రజలు చేరి నాయకులు వెలుపలికిరాగానే వందే మాతరభ్యవల గావించిరి.

దక్కా అరెస్టులు.

మండల కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శులను పట్టుకొనిరి. నెలవీసముల వరకు ముగిసిపోయి సరిహద్దులో లైసెన్సు తీసి సభలు జరుగగూడదనిరి. శిల్పరంజనదాసుగారిని పట్టుకొనెందులకు కాంగ్రెసు భిల్లాభతు సంఘముల నూచన ప్రకారము చాల ముఖ్యములందును హత్యలలోను వర్తకస్థానములందును ప్రజల యింద్రియమును దీపావళులను అమర్చిరి. విశేషబట్టలను తగుల జెట్టిరి.

ఖిల్దీలో కఠినచర్యలు.

12వ తేదీన 51 మందిని అదివర కిద్దరిని మొత్తము 53 మందిని పట్టుకొనిరి.

బొంబాయి అరెస్టులు.

ఈఅరెస్టులలో 18 గురిపాద కేసుచేయబడెను. వాటిలో 9 గురిని వదలివేసి తక్కినవాటికి కొందరికి సంవత్సరములకాపు శిక్షయును కొందరికి 200 బాపు బాల్కనాయును మేజిస్ట్రేటు విధించెను.

పూనాయునజను లకోలాసభ నాక్షేపించుట

పూనాలో వాతీయవాదయువజనులు మహాసభను గావించిరి. అకోలాసభకు చాలమంది వెళ్లలేదు. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘసభ్యులగుడ హేమ్యునుండి వెళ్లలేదుగాన వారిరీత్యా నములు చెల్ల గూడదని తీర్మానించిరి. మహాత్మా గాంధీగారి యిందు సంపూర్ణ విశ్వాసమును ప్రకటించిరి. వర్లందు సభిసంజించిరి

యావద్భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము

వాకిం అజ్ఞులఖాను ఆస్సారి, అసఫాల్, స్వామికృష్ణా నంద, వెలియలాల, కంకలాలాగార్లు మరీ కొందరును స్థాయి సంఘ సభ్యులుగా నియోజింపబడిరి. డిల్లీరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకు దాక్టరు అస్సారిగారి సభ్యత్వముగా నియోజించి అవసరమునుబట్టి పనిచేయుటకు పూర్తిఅధికారము నిచ్చిరి.

మిత్రగారు కొట్టబడుట.

అధికారుల కుమారము.

కనివారమునాడు జరిగిన అరెస్టులనుగూర్చి ప్రకటించుటలో ప్రాధాన్యత హేతుబద్ధమైనది మిత్రగారు కొట్టబడిన తెలిసి నది. మిత్రగారు నగరకళాకాలకు తీర్చిపాలు. మిత్రావనాయకుడు. కనివారము సాయంకాలము విశ్వవిద్యాలయముందరము నుండి మిత్రగారు ఇంటికి వెళ్లుచుండగా వారిలో హాసనా రస్తావద్దను కళాకాల విధివద్దను నైనుకులు ఏమియు వెరుగని బాటసారులను తొంగిరట్టుచుండెరిని మిత్రగారు చెప్పిరి. ఆ కళాకాలము ఏమని అయిన నొకసోల్లరు నడుగగా ఆసోల్లరు మిత్రగారిని తనవైయధికావద్దకు తీసికొని వెళ్లెను ఆయధికారి మిత్రగారిని తాటిమిమూచి జీకప్రక్కకు త్రోసిరి. మిత్రగారు క్రింద పడిపోయిరి అచట వారు డి. హ్యూ డి కమిషనరు మిత్రగారివద్దకు వెళ్లి చెప్పకొనిరి. తరువాత గౌరేగారి నిగూడచూచిరి. గౌరేగారు తీమాపణచెప్పకొని దౌర్జన్యమును గూర్చి గవర్నరుగారికి తెలిపెడమని చెప్పిరి. అదివారమునాడు గౌరేగారి కొకయుత్తరమువచ్చెను గవర్నరుగారి దౌర్జన్యమునకు విచల్లించెయు మిత్రగారిని స్వముగ సందర్శింప కుతువాల పడినియు నాయుత్తరమునందుండెను.

కే సి దాసుగారు

భిక్షువు నస్త్రధారణ నేరము.

కే. సి. దాసుగారు కత్తిబాగాపు పోలీసు కొద్దు లో వాళ్ళామునిచ్చిరి. భిక్షువునస్త్రములను ధరించినంతకాలమున నే తన్ను కొందరు సోల్లరులు హాసనన రస్తావద్ద పట్టుకొని చిట్కారుచేయునవద్దకు తీసికొనివెళ్లిరి. అచ్చట అజిఅజి అరి ముచేయబడిన య నేకులతోగూడ కూర్చుండబెట్టబడెను. తరువాత అతనిని బారాబరా పోలీసుస్టేషనుకు తీసికొనివెళ్లి వదలి వెట్టిరి. తాను ఆరెస్టుచేయబడనో లేదో చూచుటకే యిట్లు భిక్షువుబట్టలను ధరించె నని అతడు అంగీకరించెను. భిక్షువునస్త్ర ధారణ యక్రమముని యెప్పుడు నిర్వచించబడినో తెలుపలేనని దాసుగారు కోరుచున్నారు.

అలహాబాదు పారకీరులు.

మహాత్ముని యభయప్రదానము.

అలహాబాదు డిసెంబరు 12:—బొంబాయిలోని దురంతములు మరల అలహాబాదులో గల్పింపబడుటలగునన నేర్పాటులు చేయించనత నని పారకీరులు కొందరు వెళ్లి గాంధీమహాత్ముని నాశ్రయించిరి. వారి గృహములను కాపు దారి చేసి బాగ్రత్తగ నుంచుటకు కొందరు స్వచ్ఛందసేనకులను ప్రత్యేకముగ పంపెను. మహాత్ముడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

కద్దరుపై నుంకము

వార్తనుస్టేటులో కద్దరుపై మూడువిధముల నుంకమువిధింప బడెను. మూల వదుకుట కొకనుంకము బట్టలను నేయట కొక నుంకము ఎగుమతిచేయునపుడు మరియొకనుంకము.

కలకత్తా వార్తలు

కలకత్తా, డిసెంబరు 11:— గా. బ. న. కర్మగారిడికమిచ్చటి కేకెంచిరి. వారిచ్చట మూడుదినములుండదు.

కలకత్తా, డిసెంబరు 12:— రాజప్రతినిధిగా రీయడయ మిచ్చటికి వచ్చి చంద్రేశ్వర బాబ్టు యంత్రములను జూచి మరల ఫలహారసమయమునకు కలకత్తాకు హజరైరి. సాయంకాలము వంకజేశ్వరు సభ్యులతోటి రాజప్రతినిధిగారు విందు ఆరగించిరి.

న. హెబ్రీబాబ్టుగారును గా. దెవ్యాశ్రేగాతును బెల్లెడేతున, జూచుటకు వచ్చిరి.

కలకత్తా, డిసెంబరు 12:—కలకత్తానగరములో ప్రఖ్యాతి గాంచిన వారలలో నొకడగు బుల్లెపుగారు చనిపోయినందున వర్తకసంఘకార్యాలయము. ఈ దినము మూయుడెను.

గత సవంబరు మాసము 22వ తేదీ ఫిజినుండి బయలుదేరిన 988 మంది భారతీయులును చీనాబు పోగయోడలో ఈ నెల 17వ తేదీ నాటికి కలకత్తా చేరుచేరుచున్నారు.

నిర్బంధవిధానవిద్యుంభయము

వేల్పుయవరాజుగారికి సన్మానపత్రమేలే! అల్లహాబాదు, డిసెంబరు 11:—ఇటీవలేదేవదండంతటన అరెస్టులు, ప్రాసిక్యూషనులందికేముగా వెలిసిపోవుచున్నది ప్రభుత్వమువారి చర్య మనకసమర్థమగానున్నదని వెలుపుట యువరాజుగారికి సన్మానపత్రము సమర్పించుటకైన గతకా సమావేశమైన అల్లహాబాదు పురపాలక సంఘసభలో మహాశింపబడెను. మునిసిపలు చట్టము ప్రకారము ఈతీర్మానము క్రి. ము గానెరదని నీనీయర్-వెనుకకుమేనుగాదు తీర్మానించిరి.

ప్రత్యక్షిని డిప్టీ కమిషనరు సభాకార్యక్రమమును నిశేయవలెనని అను తీర్మానము మూలము 7గురు సభ్యులచే న కరించబడెను. 6 గురు మాత్రమే ఈతీర్మానమునకు ప్రతికూల గ వోట్లనిచ్చిరి. మిగిలిన సభ్యుల నేకులు తలపనుగా నుండిరి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ విజ్ఞాన

దేశభక్త కొండా వెంకటస్వామయ్యగారు

దేశీయమహావీరుల జనసామాన్యమునకు మంచి పరిచయము కలిగియుండుటయందు, స్వచ్ఛంద సేవకులు కావనిదృఢ సంఘము లలాసవారిని ప్రోత్సహించుట చాలవలసి స్వచ్ఛంద సేవకులకు చేరి ప్రజాభివృద్ధి చేయవలయును, చూచి ప్రభుత్వమువారు కలత నొంది పిచ్చివారివలె నిష్పంధవిధానము నవలంబించివారు. మన దేశీయమహావీరులలో లజపతిరాయలు, మోతీలాల్ నెహ్రూ చిత్ర పరిజనదాసువంటి ప్రముఖులను బంధించివారు. కొంతమందికి యిప్పుడే యల్పకాలములపైనే కిక్కిరింపి విధించివారు వారి గౌరవ కాలాల్ రమ్మలతో మరచినవారి కయ్యాభివృద్ధి మనునదియేవలన దాసుగారి సతీమణి మొదలైన స్త్రీలనుగూడ బంధించి ప్రభుత్వమువారి మనంబులనుబట్టి కేసులను చేసినది. కలకత్తాలో 17వ తేదీ మార్చి 1921 యొక్క యఖండ జనమును, ఇతర పట్నములందు గూడ యంతరాభ్యాసమున సందర్శమున నిట్టి మార్పిడిములు జరుప నెందుటయందు మాత్రమే.

జరుగుచున్న సంఘటన గదియందును నిష్పంధ విధానమువలన ప్రభుత్వమువారు పొందవలసిన లాభము చేపూరకము కన్పట్టకలదు. ఎటువంటి కష్టములు సంభవించినను గాంధీ మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద కాంగ్రెసు నియమించిన దౌర్జన్యహీనమైన యంతరాభ్యాసములను మూలమున స్వరాజ్య సంపాదనము గావించు ప్రజలు పూనియున్నారని విశిష్టభాగములయందు జరుగుచున్న సంఘటనలు బుద్ధివంతములగువారు.

ఈ నిష్పంధవిధాన మాంధ్రదేశమున గూడ చుట్టుకొనుచున్నది. కాకినాడలో సాంబమూర్తి, కామరాజు, కంగయ్య శాయమును సుబ్బారావుగారు, తాడిపత్రిలో భీమసేనరావుగారును, అనంతపురములో సుబ్బారావుగారును, నిష్పంధింపబడిరి. ఆంధ్రదేశమున హదలగొట్టుటకు చెన్నరాజధాని ప్రభుత్వమువారు చిరీతిగా ముందుకువచ్చిరి. కొంత గుట్టపుదేశమును, కాల్వలనును, పట్టణపట్టణములనుపొయి పీఠులవెంట నూరేగుచున్నారు. గెజిటెడ్ అధికారులందఱును సైనికులనుచు సమయమున దర్శించవలెను. విద్యార్థులు పీఠులలో బాదులుగ నిలుచుండి సైనికులకు సలాములు చేయవలెను. బలవంతముగ చేయు భక్తిప్రదర్శనమువలన యిదివరకే తమ పీఠస్థితి గుండుచున్న ప్రభుత్వోద్యోగులకు తమ పీఠస్థితి మరింత పెరిగిచేయుట కన్న వేరులాభ మేమైన గలనా? ఈ సైన్యము కాకినాడకు పోవుటయు, అచటజరిగిన చర్యలును ఈవరకే పత్రికలలో ప్రకటింపబడెను. వీరు ఏలూరును, 18 వ తేదీన గుంటూరుగూడ సందర్శించుట.

వారితర పోటులకుగూడ పోగలరు. ప్రతిపక్షము ప్రజల ప్రదర్శనములను నిర్లక్ష్యముచేసి, అనవసరమైన తగాదాకలుగకుండ తప్పుకొందురని నమ్ముచున్నాను.

ప్రభుత్వమువారి చర్యలకాదగ జిల్లాలలో పనిచేయుచున్న నాయకులందఱిని యోగకాలము పెట్టిబంధించునని నమ్మనగునగాన అప్పుడు కాంగ్రెసుపని కాటంకము గలుగకండ యేర్పాటులు చేయుటవలసినది.

ఆంధ్రదేశమున పనిచేయుచున్న వారికిని ప్రజలను ముఖ్యకర్తవ్యము చేకొని స్వచ్ఛంద సేవకులను గూర్చుటమే. ఈ ఫలమనీతిలో నాంధ్రదేశము వెనుకబడదని నమ్ముచున్నాను. (స్వరాజ్యము)

ఏలూరు, అన్న, కత్తె, కైద్య, విద్యాదాన సమాజము:— ఈ సమాజము తాలూకు, నూతనభవనమునందు 15-12-1921 మార్చి 1 నాల్గవ తేదీ బంగారువారం పగలు 11 వదికొండు గంటలకు గృహప్రవేశసహోత్సవము జరుగబడునగాన, అందరు రాగోరుచున్నాము. ఆ సమయమున మహారాజుగారు బహుమంగళ్యులగు కొమార్తె కత్తెగారి ద్రవ్య సహాయమున, వెయ్యి 1000 బీదజనులకు అన్నదానము జరుగబడును. కిరం సీతారామ్మగారి భార్య లక్ష్మమ్మగారి పేరను అన్నదాన కార్యకర్తలయొక్కంద, మహారాజుగారి కన్యకాదాసుగారి కొమారుడు పార్వతీకంగారు రు 60.00 లను; లక్ష్మరాజు విశ్వనాథం గారిపేరను, అన్నదానమునకు మహారాజుగారి లక్ష్మరాజు రామకృష్ణయ్యగారు కార్యకర్తలయొక్కంద రు 60.00 లను, మరియు, వాడకం నిమిత్తం 2 యిర్రడి గుండెలు 1 చెంబు 1 గరిటె యిచ్చివారిని సంతోషముగా తెలియబుచ్చుచున్నాము. సంవత్సరోత్సవము జనవరి 1922 నుంచి జరుగబడును. తేదీ ముందు తెలియబుచ్చబడును. ము. మధుల వెంకటచిన్న కాజు, కత్తెగారిని 8-12-1921 తేదీన కైద్యురగా నెన్నుకోవడ మైనది.

మావీలాల విప్లవము

కల్లికోట మేజిస్ట్రేటు క్రకటనము

కల్లికోట, డిసెంబరు 10:— 7 వ తేదీ మేజిస్ట్రేటుగారు 2/8 గూర్ఖా పటాలమునకు 720 మంది శత్రుసైన్యము 254 భద్రములతో గూడ కళపడిపోయిరి. కండికాబాదులో ఇంక కొందరు శత్రువులు తమంతట తామే ఆంగ్లేయులకు లోబడి పోయిరి. చెలియాడవది ప్రక్కన ఆరికాడు నుండి చెరువలి గ్రామము వరకు తెల్ల తూకములను తగిలించి యుండగా 1/39 గూర్ఖా సైన్యము చి. పని గూర్ఖా శత్రువులతో నొకడు చంపబడెను. వారంతయు ఉత్తరపుదిక్కు వెళ్లిరి. 2/9 గూర్ఖా సైన్యములో 18 మంది శత్రువులను బట్టుకొనిరి; పొత్తియ్యచేరికి ఉత్తరమున ఒక శత్రుసైన్యమును చి. 8/10 కాచినులు తటాలమున శత్రువులమీద బడి ఒకని చంపి, రెండు భద్రములను వశపరచుకొనిరి.

బలవంతముగా మహమ్మదీయమతములో జేర్చబడినవారు కల్లికోట, డిసెంబరు 10:— ఆంగ్లేయ సైన్యము విజయముతో నన్ని మూలలకు వెళ్లి శత్రుసైన్యములను బట్టుకొనుచున్నందున, బలవంతముగా మహమ్మదీయమతములో జేర్చబడిన వారినేలలు ద్రోవముతో కల్లికోటకు బయలుదేరి కళలు జొచ్చుచున్నారు. బలవంతముతో ముసల్మాను మతమును స్వీకరించిన 7 గురు తియ్యాల కుటుంబ మొకటి నేటి ఉదయమున కల్లికోటచేరిన. మధ్యాహ్నము ఇట్టిమరవప చెందిన 82 మంది పురుషులు, 86 మంది స్త్రీలు, 46 మంది పసిపిల్లలు ఇచ్చటికి వచ్చిరి. వీరందఱు కల్లికోట తాలూకా కోడియత్తూడ గ్రామస్థులు. పురుషులు అసలు మావీలాలములను ధరించియుండిరి. స్త్రీలు మావీలాస్త్రీల రవికలను తొడిగి, వారిచీరలను కట్టియుండిరి. పురుషుల యొక్కయూ, పసిబాలురయొక్కయూ తలలు శుభ్రముగా తేరము చేయబడియుండెను. దీనముఖ్యులై, వారందఱి విషయముతో కల్లెటకు ఆగ్నేయ ఆవరణములో నొకమూల చేరిరి. తమకష్టవారణమున కచ్చటికి కేరెంచిరి - అని వారిముఖముల నూచించుచుండెను. మాజూరు ఆగ్నేయలో వీరిని జూచి అనేకులు వారిమట్టు గుంపులు గూడిరి. తత్ప్రతిమే వారి భార్య పుట్టుము కైకొనబడెను. అటుపిమ్మట వారు తమ మావీలాబట్టలను విప్పి ముక్కలుముక్కలుగా చింపినేరి.

వీరినందఱిని కొన్నారు తండ్రి రెండు మాసములక్రిందట నిష్పంధముచే తమవలెములో జేర్చుకొనెను. ఇప్పటివరకు మావీలాలు వీరిని తమదగ్గనే పెట్టుకొనియుండిరిగాని ఇప్పుడు సైన్యం లచ్చటికి ప్రవేశించి, వీరిని విడుదల చేసిరి.

స్పెషలు కమిషనరు ఎ. ఆర్. నాథుగారు, రయిలు మరణముల విచారణసంఘ సభ్యులు బయటకు వచ్చి వీరిని జూచుచుండిరి.

మరియొక ప్రభుత్వ ప్ర.టనము.

కల్లికోట డిసెంబరు 10:— 8/10 కాచిను కాలముల కద్ద 35 మంది శత్రుసైన్యములను చంపి, 20 తుపాకులను, 15 భద్రములను బట్టుకొనిరి. మంకాటలో 2/9 గూర్ఖాపటాల మొకటి 14 మంది శత్రువులను నేలకూర్చెను. మేలత్తూరు, మన్నూరు ఘాటు గ్రామములలో శత్రువు లభింపవలయునని తమంతట తామే వచ్చి లోబడిపోవుచున్నారు.

విప్లవకారుల మరణములు

కల్లికోట డిసెంబరు 12:— జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఈక్రింది వార్తను ప్రకటించెను: తిరురునుండి స్పెషలు పోలీసులు కొందరు ఈ ఉదయమున విప్లవకారులను వెరువ్చు కద్ద నొకగృహమునందు కలసికొనిరి. 48 మంది విప్లవకారులు మరణమొందిరి, 11 మంది పట్టుకొనబడిరి. 803 తుపాకులు, పోలీసుతుపాకులు, 3 ఇతర ఆయుధములుగూడ పట్టుకొనబడెను. ప్రభుత్వపక్షమున నొకభారతీయోద్యోగి చనిపోయెను. మరియొకనికి గాయములు తగిలెను. విప్లవకారులు చాలమంది తిరురుగాడివారు.

తిరురు యుద్ధము

నిన్న యుద్ధమున విప్లవకారులు కొందరు తిరురు కొట్టకల మధ్య స్పెషలు పోలీసులను జూచి రహస్యముగ నొక మకీదులో దాగినియుండి సైన్యముపై కాత్తిరి.

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఈ విధముగ ప్రకటించెను:— వెంకాదా మూకనుపట్టుకొనుటకు 11 వ తేదీ నాను సభక ప్రాంతములలో ప్రయత్నములు జరిగెను. చెర్వూరు కద్ద నొకగృహములో విప్లవకారులు చిక్కిరి. 81 మంది చంపబడిరి, 15 మంది పట్టుకొనబడిరి. 303 తుపాకులు, 1 రివాల్యరు 48 ఆయుధములు పట్టుకొనబడెను. 8, 9 తేదీలలో మరికొందరు

మరణ మొందిరి. మఱి మూడు వందలమంది స్వయముగ తిక్కించుకొనిరి.

జమాదారు కె. పి. కె. మిసను గారనువారు కల్లికోట మునిసిపాలిటీ సభ్యులుగ నుండిరి. విప్లవకారులతనని పట్టుకొని చంపినేరి. తరువాత సైన్యము అచ్చటికి వచ్చి పోరి వెంటనే 87 మందిని చంపి 18 మందిని పట్టుకొనిరి.

కల్లికోట, డిసెంబరు 12:— ఎ. ఆర్. నాథుగారియాదనని క్రింద మలరారు సహాయనిధికి యొక నాటకము చూపా తని వారము సామంతాలము 6 గంటలకు జరిగెను. కాని ఆ ప్రదర్శనమునకు నాథుగారు మాత్రము రాకెను. ద్రవ్యము బాగుగ వచ్చెను. నాటకముగూడ బాగుగ నుండెను.

పెరింతలవన్న కార్యాలయపు పోడికిక్కు విచారణ స్పెషల్ ట్రైబ్యునల్ యెదుట విచారణకు వచ్చెను.

వెనెడెన్నీ కాలేజీ సంవత్సరోత్సవము

గవర్నరుగారి యుపన్యాసము

నిన్న సాయంత్రము కాలేజీ ఆటభూమిలో వెనెడెన్నీ కాలేజీ సంవత్సరోత్సవము జరిగెను. చాలమంది పురుషులను స్త్రీలను ఆటలను జూచుటకు వచ్చిరి. గవర్నరు తంపతులను, గౌ. సర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారు, గౌ. పార్లమెంటు గౌ. దివాన్ జమాదార్ రామారాజుగారును గౌ. జడ్జి సీ. వి. కుమారస్వామి కాస్త్రీగారును మున్నగు ప్రముఖులు విచ్చేసిరి. గవర్నరుగారు సర్. హెచ్. ప్లాస్ గారి ప్రతిభను వెల్లడిచేసిరి. అంతట బహుమతులను వెల్లింగుడన సత్తుపతి యొసంగెను. అంతయు వైసవీదక, గవర్నరుగారి రిట్లుపన్యసింధిరి.

గవర్నరుగారి యుపన్యాసము

“నేడు యీ సంవత్సరోత్సవ సంవత్సరమున మీతో స్నేహితులతో పాల్గొనుటకు నాకును నానతిమిగిలిన యంత యేని సంతోషముగనన్నది. ఆటలలో గెల్చినవారికి బహుమతుల నిచ్చుటకు నానతిమిగిలిన కెంతయేని ఆనందముగ నుండెను. ఇప్పుడే పట్టణములోను కాజధానియంతటను ప్రచారముగ నున్న యుద్ధములలో చాల జాగ్రత్త మెలగువారి నెట్లభివృద్ధింపి తినో అట్లే మిమ్ముల నాటలలో గెల్చినవారి నభినందించుచున్నాను. అందుకు నాకు చాల సంతోషముగనన్నది. వెనెడెన్నీ కాలేజీ విద్యార్థులు ఇట్లు మార్గదర్శకులగుట చాల తృప్తికరముగ నున్నది. ఈ విషయములో నాకు తోచినవేషముగా, విద్యార్థుల నీకోజులలో రాజకీయవిషయములలో పాల్గొనవలసి చెప్పటం యసంశయము. రాజకీయజీవితముపై బాగుగ వ్యర్థము గుర్తొజ్జులు మంచికే. వానివలన రాజకీయసమస్యలు తెలియును. కాని అందులో నెక్కువ వ్యాపారముగలి చదువుకు భంగముగలుగకుండ జేసికొనవలయును. వీలనగా కాలేజీలో చదువైనవీదక ముందు తమకు తగిన ఉత్సాహమును జేయవలయును. భారతవిద్యార్థులు కాలేజీలలో చదువుకొనుచుండు యి. గూండులో కంటే నెక్కువగా రాజకీయ వ్యవహారములలో పాల్గొనవలెను. ఈ సందర్భమున నేను కేంద్రీయీలో చదువుకొనునట్టి సంకతి నొకటి చెప్పెను. నేనును చుట్టికొందరును కేంద్రీయీ మాస్కెటు సైన్యముకద్ద సైన్యకలప్పుడు రాత్రి 8 30 గంటలకు ఆ యింటిలో దూరి కొన్ని పిచ్చి ఉపన్యాసముల నీ యదొడగితిమి. అప్పుడు ప్రాక్టరు వచ్చి అపిచేసెను. అప్పటి నుండియు రాజకీయవిషయములలో పాల్గొనలేదు. రాజకీయ సమస్యల దురిస్థితులు మంచిచేగాని మున్నుం దువయోగముగ నుండునటుల కొంచెము ఆలోచనతో ప్రసక్తింపి మంచి పాఠము గావలయును. మద్రాసునకు యంతరాభ్యాసము వచ్చెదరు. అప్పుడు మీరు విద్యార్థులందఱును వారిని గౌరవించవలయును. యంతరాభ్యాసానికి విద్యార్థులను కలసియుండ వలెనని యొక్కడుతకె. కావున వారిని మనపట్టణమునకు దగినటుల అత్యుత్సాహముతో మంచి సత్కారము నీయవలయును.

దన్నునగారు గవర్నరు తంపతులకు మానవత్వపూర్వకముగ హర్షధ్వనుల జేయుటతో ఉత్సవము ముగిసెను.

లోకమాన్యుని హరికథాకాలక్షేపము:—

నిన్నటి సాయంత్రము ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున శ్రీ యంత మామోజీపురపు కేంకట నృసింహకాపు పంతులుగారు లోకమాన్యుని జీవితచారిత్రమును హరికథారూపముగ కాలక్షేపము నొనర్చి శ్రోతల నానందింపజేసెను. పంతులుగారే ఈ చరిత్రమును రచించినవారు. దేశముయొక్క నిజపరిస్థితులను సభ్యులకు తమ కాలక్షేపరూపముగ మనముల నాటునటుల తెలియజేసి సభ్యులు దేశభక్తిపూరితులుగ నుండెయ్యై ఆంధ్రదేశమున సంచారము సల్పుచున్నారు. ఇదివర కత్తె బుచ్చి రెడ్డిపాలెం, నెల్లూరు మున్నగు ప్రదేశములందును, చెన్నపురి యందు మొన్నటికినను మైసూరులో మాధవభాగవతుని కాలక్షేప మొనర్చిరి. నిజముగ వీరికాలక్షేపమును చూచి ఆనందించవలయు ననుటలో అతిశయోక్తి లేదు.

విదేశ వార్తలు

సమీప ప్రాచ్య దేశములు

అల్బనీయాకులక్షణ

డిసెంబరు 8:— బ్రిటిషువారి దివరకు ప్రాన్సు కేమెలు సంధివిషయమున ప్రాన్సువారికి వాసినిలేఖకు ప్రత్యుత్తరమియ్యబడెను. ఆ ప్రత్యుత్తరమునందు సైలీషియాలో క్రైస్తవులక్షణ గురించి బ్రిటిషువారియభ్యంతరమునకు ప్రత్యుత్తరమియ్యబడెను. పరాసు సైన్యములు సైలీషియా నుండి వెళ్లి వచ్చినప్పటినుండి యు నక్కడ గల్గుతు లేమియు జరుగలేదనియు, అవసరమైనచో మిత్రమండలివారు సైలీషియాలోని క్రైస్తవప్రాణరక్షణకొర కితరప్రాచీనమైన తురుష్కులనుండి కోరవచ్చుననియు నందులకు పరాసువారేమియు సభ్యంతరము పెట్టరనియు, అట్టి పరతులను మిత్రమండలివారందరును కలసి తురుష్కులతో సంధిసంస్థాపన సమయమున సంధిప్రములయందు లిఖింపవచ్చు ననియు పరాసు వారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

అల్బేనియా తాటస్థము

డిసెంబరు 8:— రాయబారులసభవారు యంగ్-స్లావు ప్రభుత్వమువారిని అల్బేనియాలోని తాటస్థ ప్రదేశములనుండి తమ సైనికులను దీసివేయవలె నని యాజ్ఞాపించిరి.

అర్మీనియను కరణాగతులు

డిసెంబరు 8:— అల్బేనియా కిదివరలో కొందరు అర్మీనియను క్రైస్తవులు శ్రాంతిపీఠముమీద వచ్చిరి. వారిని అల్బేనియాలో దిగనియలేదు. అందుచే నానాకలలోని వారు పరాసునొకయందు నాకాలయమునైన వదలమని దెవరించిరి. తుదకు వీరందరును అనాకాలమీదనే వైరాటునకు జన సమ్మ తించిరి. స్త్రీమరు టిగిరి ప్రయాణము కాకపూర్వము వారిని నిరా యధులుగ నొనర్చిరి. నాకవై నాకపరాసుపటాలమును గూడ నుంచి ప్రయాణము సాగించిరి.

శేకిర్ సామిగారు

డిసెంబరు 9:— గ్రీకు తురుష్కు సమస్య నాలోచించు టకుగాను శేకిర్ సామిగారు ఆంగ్లోరాకు ప్రయాణమై వెడలిరి.

సైలీషియాను వదలుట

డిసెంబరు 8:— సైలీషియాను పరాసువారినుండి తమ లిప్తులు సంపూర్ణముగ స్వాధీనపరచుకొనిరి. ఏమియు విశేషము లు సంభవింపలేదు. ప్రతి సైనిక స్థానమును వశపరచుకొనునపుడు పరాసువారి సైన్యములను గౌరవించుకొని, పరాసు కెండా తును గౌరవమును గనబరచిరి.

సంధిసూచనలు

తురుష్కు-గ్రీకు సంధి సాధ్యమును గురించి కేమెలు పాసాగారి యభిప్రాయ మొకరు ప్రస్తావించిరి. కేమెలిస్టులక్షణ కాఖామంత్రిగారు ఇన్స్టిట్యూట్ ద్వారాంచి మిత్రమండలివారివద్దనుండి వచ్చిన జాబులను గురించి యాలోచించుచుండిరి.

ఈజిప్టు సమస్య

అడ్డి పాసాగారి రాజీనామా

డిసెంబరు 8:— ఆంగ్ల ఈజిప్టు రాయబారములు విఫలము లగుటచే అడ్డి పాసాగారు తమ యుద్ధోగమునకు ర జీనామా నొసగిరి.

ఆశా సూచనలు

డిసెంబరు 8:— ట్రెముస్కులిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— అడ్డి పాసాగారు రాజీనామానిచ్చుట చాలవిచారకరము అడ్డి పాసాగారు విఫలమైనయెడల సంధిరాయబారముల విష యమునా త్ర వి ఫ ల ము గా లేదు. ను ల్లా ను గా రి కి అట్లెట్లు ప్రభువు గారు వ్రాసి న జా బు ను ను ద్రి టి షువారి ఆశయములు అద్భుతముగ వర్ణింపబడెను. ఆంగ్ల దేశనిధానమును ఇట్లు ఖండితముగ దెలిసికొనుటయే చాల గొప్ప కావ్యము. ప్రస్తుతపరిస్థితులను దిది మరియొకముఖ్యాంశము. పెద్దపెద్ద యుద్ధోగముల ఈజిప్టువారికిగూడ నిచ్చదమని యు వీలగునెడల సైనిక శాసనము అపియించెద మనియు నా జాబునందు దెలుపబడెను. దీనిని బట్టి చూడ నాంగ్లప్రభుత్వము ఈజిప్టువారి పిచ్చిబాతీయావేశమునకు తొంగదని దెలియుచు న్నది. కాని సామ్రాజ్యమునకు స్నేహముతో మెలగి స్వాతంత్ర్యము సంపాదించుకొనుటకు మాత్రము ఈజిప్టున కవకాశమియ్యబడెను. ఈభిధానమువలన త్వరలో

ఈజిప్టులో వివిధకక్ష లభివృద్ధి జెందును. ఈజిప్టు బాతీయవారు లు సాత్వికనిరోధ మవలంబించి ఆంగ్లేయుల నిర్బంధవిధానము సభివృద్ధిపరుప జూచెదరు. కాని వారి ఈ ప్రయత్నములు విఫల ము లగును. సంధిరాయబారముల కాలమునుండియు. ఈజిప్టు మితవాదులకు నిర్మాణకావ్యము లానర్పణకు ఎక్కువ వీలు గలదు.

అత్యంత ప్రాచ్య దేశములు.

జపానుతో సంధి.

డిసెంబరు 7:— కాంతమహా సముద్ర సమస్యలను పరి స్కరించుటకు గాను ఆంగ్ల, అమెరికాజపాను పరాసు దేశ ప్రతినిధుల సంఘమును ఏర్పాటు జేయుటకు జపానువారికి కరించి రని బ్రిటిషువారినుండి దెలియుచున్నది.

చైనాస్వాతంత్ర్యము

సెనెటరు యాటుగారి తీర్మానమునకు భంగము గలుగు మరతులతో చైనావారితో నేయితరదేశములవారును సంధి యొనర్చుకొనరాదని వాషింగ్టనునందలి అత్యంత ప్రాచ్యదేశ సభ్యమువా రొకతీర్మానమును గావించిరి. ఇందులకు 21 మంది అనుకూలముగను, 9 మంది ప్రతికూలముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి.

జపానుతో సంధి

డిసెంబరు 9:— ఆంగ్ల-జపాను సంధిస్థానమున సేర్పాటు జేయవలసిన యెడలబడిక చిత్తుప్రతియందు నాల్గు విభాగములు గలవు. అందొకదానియందు ఈ యెడలబడిక ఆంగ్లజపానుసంధిని తొలగించి దానికి బదులుగా జేసికొనబడెనని దెలుపబడెను.

నాకానియమములను గురించిన చైనాసమస్యనుగురించిన పరిష్కారము గురించి. ఆంగ్లజపాను సంశ్చితోలగింపబడరాదని జపానువారి రనుచుండిరి. టొక్యోయొనుండి తెలియుచున్నది.

విభాగములు

డిసెంబరు 9:— చిత్తు బడంబడికయందున్న నాల్గువిభా గములు:— (1) కాంతమహాసముద్రప్రభుత్వముల ప్రదేశహ ద్యలను నిర్ణయింపవలెను. ఈదేశములలో నొకటివైకొటి దాడి వెడలరారు (2) ఈదేశములలో నేదేశముయొక్క గాని యభివృద్ధి భంగముగు సంగతి సంభవించినయెడల నాదేశమువారు మిగిలిన దేశమువారితో నాలోచింపవలెందచర్యదీసికొనరాదు. (3) ఈయె డలబడికయందు జేరిన యేరెండు దేశములకు గాని వివాదములు సంభ వించినయెడల వావిషయములను మిగిలిన రెండు ఇతరదేశములు ను తీర్చుగావించును. (4) ఈసంధి అమలునకు రాగానే ఆంగ్ల జపాను యెడలబడిక రద్దుగావించవలెను. చైనాసమస్యలను గురిం చి గాని నాకానియమమునుగురించి గాని ఈయెడలబడికయం జేమియు జేర్పబడలేదు.

విర్లండు బడంబడిక

డివెలరాగారి యసమ్మతి

డిసెంబరు 9:— డెయిల్ ఈరానువారి మంత్రివర్గము వారి సమావేశము జరిగినది. తరువాత డివెలరాగారు ఆంగ్లయె డలబడికను విర్లండుదేశములుగాని డెయిల్ ఈరాన్ వారుగాని అంగీకరించు టుచితముగాదని ప్రకటించిరి. డెయిల్ ఈరాను సభవారు 14 వతేదీన సమావేశమగుదురు. అంతవర కందరకు క్రమశిక్షలో నుండవలె నని డివెలరాగారు గోరిరి.

ఇద్దరు మంత్రిమండలియందలి సభ్యులు లిసకుప్రాయ మును బలపరచుచున్నారని డివెలరాగారు ప్రకటించిరి.

రాయబారప్రతినిధులు

డిసెంబరు 8:— కింగ్సుటన్వద్ద విరిపుపటాలములవారు విరిపుప్రతినిధులకు సగౌరవముగ స్వాగత మొసగిరి. ప్రతినిధులు వెంటనే మోటారుబండియందు డెయిల్ ఈరాన్ మంత్రివర్గము వారి సమావేశమునకు జనిరి.

విరిపు మంత్రివర్గమునందలి ప్రతినిధులు

డిసెంబరు 9:— డెయిలు ఈరాన్ మంత్రివర్గమువారు దిసమంతయు సమావేశమై చర్చించిరి. సమావేశాంతమున విరిపు నాయకులందు అభిప్రాయభేదములు పొసగెను.

ఇప్పుడే డెయిలు ఈరానువారు గావించబోవు తీర్మా నమునుగురించి ఏయభిప్రాయమునుగాని నిర్ణయించుకొనవీలులేదు. లండనునందలి డియిప్రాయ భేదము వలన నొడం బడిక భగ్గువగు నని ఎవరును యెంచుట లేదు. డివెలరా స్థాకులరెనుగాల్గు బడంబడిక నామోదించు టలేదు. గ్రీక్కు కాన్గ్రెస్సు కలిస్సుగాల్గు బడంబడిక సంగీత రింపవలెనని కోరుచుండిరి. ఈ రెండవ పక్షమువారే ప్రధముల

కంటే దేశమున నెక్కువవలకుబడి గలవారు. వెన్నుమినిస్తరు కత్తిడలునందు బడంబడికను గూర్చి జరిగిన యుత్సవమున 5000 మంది పాల్గొనిరి. అందు విరిపువారధిక సంఖ్యాకులు. విరి పుప్రతినిధులకు డల్లినునందు గన్పరచిన యుత్సాహమువలన ప్రజలు బడంబడికకు సమ్మతించురని తోచుచున్నది.

తాను బడంబడిక ప్రకారమే వర్తించెద ననియు, నొ డంబడికవలన ప్రస్తుత వివాదము అ స మ సి పోవు ననియు గ్రీక్కుగారు ప్రకటించిరి.

డివెలరాగారి ప్రకటనను గాంచి డల్లిను అంతయు నాశ్చ ర్యమున మునిగిపోయెను. బడంబడికను రక్షించుటకు గాను ప్రతి వారును గ్రీక్కువారిరైపు జూచుచుండిరి.

సామ్రాజ్యమునందుండి రాజకారితో సంబంధ ముంచు కొను నిబంధనను గూర్చియే విరిపుమంత్రిమండలియందలి భేదాభి ప్రాయములు వచ్చెనని తెలియుచున్నది. విర్లండు నిర్బంధితులను వదలిపెట్టి రను సంతసమువలన డెయిలు ఈరాను సభ్యులలో నధికసంఖ్యాకులు ఈనిబంధనకు సమ్మతించురని యనుకొను చున్నారు. కాని ఈయెడలబడిక భగ్గువగుటకు గూడ చాల కారణములుగలవు. అందుచే డెయిలు ఈరానులోను 128 సభ్యుల తీర్మానమునుగూర్చి ఎటుల అనుకొనుటకును వీలులేదు. నిర్బంధి తులలోచాలమంది ఎట్టికష్టములు వచ్చినను డివెలరాగారి నే య సుసరించెడిమని ప్రకటించిరి. డివెలరాగారి పక్షమువారిలో విరిపు ఆమెరికను అతివాదులు గూడ గలరు. ఈయెడలబడికకు సమ్మతించుటవలన సైనికువారు పొందు పరాజయమునంటి నీచ పరాజయ మిదివరకన్నడున నైతికువారు పొందలేదని సైన్యం యువారు ప్రకటించిరి.

అల్బనీ సీలి.

డిసెంబరు 9:— సర్ జేమ్స్ క్రెయిగు గారు అల్బనీయనకు సంబంధించిన విరిపు రయతులనుగురించి ప్రధానమంత్రిగారితో చాలవరకు చర్చించిరి. క్రెయిగుగారు దెలిపిన ఆర్థికవిషయసమ స్థలను పూర్ణముగ విమర్శించిరి. అట్టిను చాంబర్లెను వింటున్న చర్చిలుగాల్గు సమావేశమున నుండిరి.

బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు

డిసెంబరు 7:— విరిపు యెడలబడికయందు సామ్రాజ్య మునందుండుటకు గల్గవలసిన విషయమై సమాధానముగు దురక రాయబారములు భగ్గుముగాబోవుసమయమున బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువుగా రాప్రతిజ్ఞను సరిగ సమకూర్చి సీక్ ఫీనులందుల కొప్పకొనుటకు వీలగునట్లు గావించిరి.

ఈ విషయము చివరకు అనుమానముగనే యుండెను. విరిపుప్రతినిధు లనేకవాదములు సల్పిరి గాని ప్రధానమంత్రిగారు పట్టుదలతో వానికొప్పకొనలేదు. అట్టిసమయమున బర్మెన్ హెడ్డుప్రభువుగారు విరిపుప్రతినిధులకు నిజస్థితుల దెలుప క్రమ ముగ గరియగు మార్గమునకు దెచ్చిరి. 2-15 గంటలకు ప్రధాన మంత్రిగా రొక చిన్నమార్పు నొనర్చుటకు సమ్మతించిరి. అందు వై గ్రీక్కుగారు “లాయడు జార్జి గారూ! మేము సంతృప్తుల మైతిమి. సామ్రాజ్యమునందుండుటకు సమ్మతించి”తిమని నుడివిరి.

లాయడు జార్జిగారి మోముపై చిరునవ్వు తొలకరించెను. ఇదివరకున్న తీవ్రభావము మారెను. ప్రధానమంత్రిగారు తనకా స్తములను జాపి కొల్లిన్సు, గ్రీక్కుగాల్గు క రాతింగమునమొనర్చెను.

విర్లండునకును ఆంగ్ల దేశమునకును నూతన శక్తిదయ మాయెనని నుడివిరి.

సినీ పీను ఆదర్శములు

డిసెంబరు 5:— సామ్రాజ్యము నందుండుటకు గూర్చిన సమస్యవలననే విరిపు ఆంగ్లములకు బడంబడిక కు దురతేదను సంకేతము లివ్వబట్టునందు డివెలరా గారు గావించిన యుపన్యాసమునందు ఋజువాయెను. ఆ సమయమున వారిట్లు నుడివిరి. “విర్లండుదేశము ఆంగ్ల సామ్రా జ్యముననే యుండగోరినయెడల గత 60 వత్సరములలోను ఎప్పు డువలసిన నష్టపడే విర్లండుదేశమునందు కాంతియుండెడిది. కాని అట్టికాంతికి విర్లండు ఇచ్చగింపదు. బానిసదేశముగ నుండుట కైర్లండు సమ్మతించదు.”

చాంబర్లెగారి విజ్ఞప్తి.

డిసెంబరు 7:— బర్మింగుహమునందొక సభయందు బర్మెన్ హెడ్డుప్రభువుగారు అల్బనీయనకు విరిపుపార్లమెంటు నందుజేరవలెనని ప్రబోధించిరి. వాతరువాతచాంబర్లెనుగాల్గుగూడ నుత్సాహించుచు నట్లునుడివిరి. “అల్బనీయ ప్రజలను క్రెయిగు గారును తదితరులను విరిపుపార్లమెంటునందు జేరుటకు గూర్చి ఏదేని నిశ్చయించుకొనుటకు పూర్వము సామ్రాజ్యసంఘీ భావ మును నిలాపుటకుగాను విరిపుపార్లమెంటునందు జేరి అల్బనీయ

వారిహక్కులను గాపాడుకొనుటకు వీలులేదాయని ఆలోచింప గోరుచున్నను ఆంగ్ల విధిని దేశచరిత్రలంద నేక ఆశాభంగములు గలవు. వివిధజాతీయ సమితియగు ఆంగ్ల సామాజ్యమునందు క్రిష్టమను పండుగ రాక పూర్వమే శాంతియు, పరస్పర సద్భావములును నెలకొల్పబడునని యాశించుచున్నాను. ఇట్లు ఆశించుచుంటే ననుటకంటె నెక్కువ నేను గోరుటకు వీలులేదు?

కార్మను ప్రభువు.

కార్మను ప్రభువుగారు విశిష్టయెడబడికను గురించి ఇట్లు నడిపిరి.

“ఆంగ్లదేశమున కింతటి యవమానము సంభవించు దినములను నాశివితమున గాంచునని నేనెన్నడును ఎంచలేదు.”

పార్లమెంటు సమావేశము

డిసెంబరు 9:— పార్లమెంటు సమావేశమున తొలమట చాల కనులపండుగగ నుండును. రాజదంపతులు పూర్వగాలము నుండి వచ్చుచున్న రాజుగారి గుర్రపుబడియందు సభకేతరితుడ? ఈ బడికి ఎనిమిది నల్లగుర్రములు పూర్వబడి యుండును. నెయంటుజేయ్యు పార్కునందు వారి గౌరవార్థము ఫిరంగులు కాల్చబడును. రాజుగారి ఆంగరక్షకులు రాజుగారిబండ్లకక్కును యేలేంతురు. రంగ మహారాష్ట్రాండకరముగ నుండును.

ఆయుధ నియమసభ

ఆంగ్ల జపానుసంధి రద్దు చేయబడుట

ఆంగ్ల ఆమెరికా-పరాను-జపాను యెడబడిక

డిసెంబరు 9:— ఆంగ్ల-ఆమెరికా-పరాను-జపాను ప్రభుత్వములు గలసి యొక యెడబడిక జేసికొనుటకు నలుపక్షములవారును సమ్మతించిరి. ఒడంబడిక నిబంధనలు గావింపబడెను.

చిత్తు ఒడంబడిక

డిసెంబరు 10:— ఆంగ్ల జపాను ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల చిత్తు ఒడంబడిక ఈ దినమున ప్రాథమిక సమావేశము వారి యెదుటకు వేబడెను. ఈ యెడంబడిక 10 వత్సరముల వరకు మాత్రమే. కాంత మహాసముద్ర ప్రాంత మందున్న వారి వారి ద్వీపములలోను, ఆఫ్రికా ద్వీపములలోను ప్రస్తుతము వారివారికిగల హక్కులను ఈ నాల్గవేళములవారును గమనింపవలెను. వాటిలోవారి కేదైన వివాదము సంభవించినయెడల వావివాదమును ఈ నాల్గవేళ ప్రతినిధులు గల సంయుక్త సంఘమువారు విచారించి పరిష్కరింపరు. ఈ నాల్గవేళములలో ఏ దేశమువారుగాని ఈ యెడంబడికనుండి విడిచిపోనొచ్చినయెడల నొకవత్సరము ముందుగా మిగిలిన ప్రభుత్వములవారికి నోటిను నీయవలెను. ఈ యెడంబడిక యందు నెనెటువారి సమ్మతి యుండవలెను.

విశేషములు

ఈ చతుర్దశ సంయుక్త యెడంబడిక పరతులను నెనెటరు లాడ్జిగారు చదివి ప్రకటించిరి.

1వ విభాగము:—కాంతమహాసముద్రమునందును నీ నాల్గవేళముల ప్రదేశములయొక్క హక్కులను వీరిచే గమనింపబడుచుండవలెను. ఈ హక్కులను గురించి వీరిలోవీరి కేదైన తగాయిదా వచ్చి దానిని ఆ తగాయిదాదారులు పరిష్కరించుకొన బాలకపోయినయెడల నాల్గవేళములవారి సమావేశపరచి వారిచే నాభివాదను పరిష్కారము జేయుచుకొనవలెను.

2వ విభాగము:—ఇట్టి హక్కుల కేయితరదేశములనుండిగాని అపాయము వచ్చినయెడల నా విషయమున నీ దేశములవారు కలసి ఏకముగ గాని, ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ గాని తీసికొనవలసిన చర్యలను నిర్ణయించుటకుగాను వారిలో వారికి దెలిసికొనవలెను.

3వ విభాగము:— ఈ యెడంబడిక 10 వత్సరముల వరకు మాత్రమే వర్తించును. తదుపరి నీ పక్షములలో నెవరైన నీ సంధిని రద్దుజేయ నెంచినయెడల 12 నెలలకు ముందుగా మిగిలినవారికి దెలుపవలెను.

4వ విభాగము:— ఈ నాల్గవేళములవారి అనుకూలములను బట్టి సాధ్యమైనంత త్వరలో నీ యెడంబడిక నమలులోనికి దేవలయును. ఈ యెడంబడిక రూపియైన దని వాషింగ్టనునందు తెలిపినతోడనే 1911-న సంవత్సరము జూలై నెల 13 వ తేదీన గావింపబడిన ఆంగ్ల-జపాను సంధి రద్దు చేయబడును.

తైముపుత్రికాభిప్రాయము

డిసెంబరు 12:— అందను తైముపుత్రిక ఈ విషయమై ఇట్లు వాయుచున్నది. ఇట్టి గొప్పదేశముల ప్రతినిధుల సమావేశము వారిచే నిట్టి యెడంబడిక ఎన్నడును గావించుకొనబడలేదు. ఈ యెడంబడికవలన ఆంగ్లభావ మాటలాడు దేశములవారి ప్రాచీనాశయము నెరవేరి

గలదని తోచుచున్నది. ఇది వారు తమసామ్యుగా నొనర్చుకొనిన రాజకీయ న్యాయమునై నాధారపడియున్నది. నెనెటరు లాడ్జిగారిచే నీ యెడంబడిక ప్రవేశపెట్టబడుటచే నెనెటరు దధిక పలుకుబడి గలిగియుండును. విశాలదృష్టియందును, భావాధిక్యమునందును, సదుద్దేశములందును బాల్కురుగారు తమ్ముతామె మించిరి. ఆ సభయందున్న ప్రతినిధులు దీనిని ఏకగ్రీవముగ సంగీకరించిరి.

ఒంబడిక

డిసెంబరు 10:— ఒడంబడిక చిత్తువరతులను ప్రాథమిక సమావేశమునం దుపహించుచు నెనెటరు లాడ్జి గారి నుడిపిరి.

యాపు మొదలగు మాండేలుడుదీవుల స్థానమును గురించి జపానువారిలో నొక యెడంబడిక గావించుకొనుటకుగా నీ యెడంబడిక గావించుకొనబడినది. ప్రభుత్వముల పరస్పర సదభిప్రాయములనై నాధారపడి పరస్పర వివాదముల నొకరినొకరు సంగ్రహించుకొని పరిష్కరించుకొని ప్రపంచమునందు విశేషభాగమున సత్కామకారణముల నశింపజేయుటకుగా నీ యెడంబడిక యుద్దేశింపబడినది. ఏదేశముగాని లోలోపల నింకను పరదేశాక్రమణలను గురించియు, సంగ్రామముల గురించియు దీర్ఘాశాచనల గావించుచున్న యెడల వారి నాపున దెద్దియులేదు. చాలజాతులవారు సంగ్రామభూమిములు చవి గాంచిరి. అందుచే నింకను ఇట్టి సంగ్రామముల కొరక ఆధికమానవాదగ్రములతో వర్తించెదరని నమచున్నాను.

వినియోగిగారు యెడంబడికను స్తుతించుచు పరాను వారిందుల కొప్పుకొనిరి దెలిపిరి.

బాల్కురుగారు యెడంబడిక నామోదించుచు నిట్లు జెప్పిరి. అంతర్జాతీయ సంబంధ బాంధవ్యముల నభివృద్ధిగాంచుట కీ యెడంబడిక చాల సహాయకారి కాగలదు. దీనివలన ఆంగ్ల జపాను సంధి అనవసరమని దేలినది. ఆంగ్ల-జపానుదేశములు రెండు మహాసంగ్రామములను వాటిసరి. ఆరెండియందురు ఆంగ్ల జపాను స్నేహము స్థిరముగ నుండుట కాయెడంబడికలోని వాక్యములు మాత్రమే కారణము గానెరదు. ఆంగ్లభావ మాటలాడు రెండు గొప్పదేశముల వారికిని స్నేహ మవసరమని నేను నాశివితకాలమునం దంతయు కోరుచుంటిని. (సంతోషభావములు) ఈ నాల్గవేళముల వారును గలసి ఈ యెడంబడిక గావించుకొనుట వలన నాకత్తం సంతోషముగ నున్నది. ఈ యెడంబడికవలన నిందులకు సంబంధించిన దేశములలో నెల్ల కాంతి యభివృద్ధి నొందును. ఆంగ్లదేశమునకు ఆంగ్ల జపాను సంధివలన సంధిగొప్పి ప్రాప్తిం చెను. ఆంగ్ల జపానుసంధి నిలచియున్నయెడల నమెరికావారసంతృప్తి లగుదురు. గర్వజేయుచున్నయెడల జపానువారసంతృప్తి లగుదురు. అందుచే నీ నాల్గవేళములవారును గలసి యెడంబడిక గావించుకొనుటచే నా యెడంబడిక దీనియందు గలసిపోయెను.

టోగిగారు యెడంబడికకు జపానువారి సమ్మతిని దెలిపిరి. బాల్కురుగారు ఆంగ్ల జపానుసంధిని గురించి దెలిపిన విషయములను వీరు గూడ దెలిపిరి. దీనివలన కాంతి మహా సముద్ర ప్రాంతముల కాంతిసర్ధిలు నని వారు నమ్మిరి.

ష్యేంజుగారు ఇటలీవారి సమ్మతిని దెలిపిరి.

డాక్టరు వాల్ కార్నె చెక్కుగారు హాండుపక్షమున ఆమోదమును దెలుపుచు నీ యెడంబడిక చిరకాంతిని కలుగజేయునని హాండువారు నమ్ముచుండిరి తెలిపిరి.

చైనావారి సమ్మతి

డిసెంబరు 10:— చైనా ప్రభుత్వపక్షమున సమ్మతిని దెలిపిరి. అత్యంత ప్రాచ్యదేశములలో కాంతిని నెలకొల్పుట కిట్టి యెడంబడికలయందు చైనావారుగూడ శ్రేణుడు. ఆయాధనియను సభాచర్యములట్టి మిగిలిన చైనాదేశ స్వాతంత్ర్యమునకు సంబంధించిన సుసవ్యలుగూడ సంతృప్తికరముగ పరిష్కరింపబడునని నమ్మకము గలుగుచున్నది. కాంత మహాసముద్ర ప్రాంతముల కాంతిని నెలకొల్పుటకు చైనావారు తోడ్పడెదరు.

అమెరికావారి సంతృప్తి

హ్యూగారు చిరునవ్వు మోమున తాండవమాడ నాపవన్య నింప నిలువబడెను. సామాన్యవరతులతో నిట్టి గొప్ప యెడంబడిక తేకాలమునందును గావింపబడలేదు. దీనివలన లోపెట్టిన తరువాత ఇదివరకప్పుడును గలుగనంత కాంతి స్థాపింపబడగలదు.

నెనెటరు లాడ్జిగారు తరువాత లేచి ఈ యెడంబడిక యందరిచేతను నామోదించబడినదని నుడిపిరి!

చైనా-హక్కులు

డిసెంబరు 11:— చైనాలో నితరదేశములవారికున్న అధికహక్కు లన్నియు రద్దుజేయబడవలెనని అత్యంత ప్రాచ్యదేశ సమస్యాపరిష్కారసంఘమువారు తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మా

నము ఆయుధ నియమ సభ ప్రాథమిక సమావేశమువారిచే నామోదించబడినది.

చైనా సంఘమువారు సంతృప్తికరముగ తమ కార్యముల నిర్వహించిరిని హ్యూగారు నుడిపిరి. చైనావారి స్వాతంత్ర్య హక్కులకు ఇతరులు భంగకరము ప్రప ర్తింపరాదని నెనెటరు రూటుగారు గావించిన నాల్గవేళ మాచనలు సిద్ధాంతికరింపబడినవి. ఉప్పుగనులు, కియచిటా విసత్త రైలుమార్గ పరిపాలనముల సమస్యలను గురించి చైనాజపాను ప్రతినిధులు చర్చించిరి. వర్సెల్లు సంద్యప్రకారము రైలుమార్గమునకుగాను జమ్మనీవారిని జపాను వారు ధనవియోజనలెనని జపానువారు వాదించిరి. ఆ రైలుమార్గమును చైనావారి నాశము చేసిన, ఆధనమును మేమే ఇచ్చెదమని చైనావారు రినిరి.

పరిష్కారమునకు వచ్చుటకుగా నీరెండుదేశములవారును కొంతసేపు ప్రయత్నించిరి. చైనాంటు సిడెవారాగారు గూడ నా సమావేశమునకు హాజరైరి.

జపానువారు

జపానువారి యెడంబడిక నర్మత్వాహముతో సమ్మతించిరి. ఇందువలన జపానువారు కాంతిగను ఆర్థికముగను అభివృద్ధి నొంద వీలుగలదని జపానుదేశీయులు దలచుచుండిరి.

అమెరికను వార్తాపత్రికలు చతుర్దశయెడంబడికను చాల పొగడుచున్నవి.

హార్డింజి అధ్యక్షుడు

డిసెంబరు 9:— మనమనినదానికంటె సధికముగ మనము విజయము నంద బోవు చుంటిమే అని అమెరికను రెడ్డుక్రాసు సంఘము వాక్కిరి యెటుట హార్డింజి అధ్యక్షుడు నుడిపెను. ఆయుధ నియమసభ ప్రభుత్వాగమున నొకానియమున హ్యూగారి మాచనల నన్ని దేశముల వారును అంగీకరించుటనుబట్టి సభ జయప్రథముగ జరుగునని విషయము అధికారికత్యా బలపరపబడెను.

కాంతమహాసముద్ర దీవులను గురించి సంభవింపబోవు మహాసంగ్రామమునకు ముందు ఆమెరికా జపాను బిటిషి పకాను దేశములు సమావేశమై అట్టివివాదముల చర్చించుటకొక యెడంబడికను ఆయుధనియమ సభ వారు ప్రభవమున గావించుకొనెదరు. చైనావారి భావి నిధివిషయమై వివిధదేశము లనలంబింపవలసిన విధానమునుగురించి తరువాత చర్చించెదరు. సాంటంగుసమస్య విషయమై చైనా జపాను యెడంబడికనుగురించి తదుపరి విచారించెదరు.

అధినివేశరాజ్యముల స్వతంత్రతానము.

డిసెంబరు 8:—విశ్బరహనందు జనరలు స్మట్టుగారు పవన్య సింపుచు నిట్లు చెప్పిరి:—దక్షిణాఫ్రికావారికి సరియగు ఆస్వ్యవము కానిది వాషింగ్టనునధకు ప్రతినిధుల బంపాలని ఇదివరకు నుడిపిరి. ఈ విషయమై ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువారు చాలవరకు బోయిరి. మిగిలిన అధినివేశరాజ్యములు వాషింగ్టనుసభయందు స్వతంత్ర రాజ్యములవలెనే పరిగణింపబడుచున్నవి. అందుచే నా యుద్దేశము సఫలమాయెను. వాషింగ్టనునధకు రొనర్వీక తీర్మానము లపైని దక్షిణాఫ్రికావారుగూడ స్వతంత్ర రాజ్యములవలె గౌరవ మానస్థానముతో సంతక మొనర్చెదరు. ఆమెరికావారు దక్షిణాఫ్రికావారి కొనర్వీక ఈ యకార్యము సవరింపబడెను.

మాంటాగూగారు కొంచెము స్వస్థులైరి. భారతదేశ కార్యాలయమునకు జని పని జూచుచున్నారు.

పరానుమంత్రియగు కాబూరుగారు జ్యూచు న్నప్పరిహారములనుగూర్చి చర్చించుటకు లండనునకు వచ్చిరి. వీత సర్ ఆఫ్ హార్జ్, లిథెనోగ్లాతో సంగ్రహించిరి.

నౌకావిభాగము

డిసెంబరు 9:— నౌకానియమమునందు ఆంగ్లేయులు 100 వంతులును ఆమెరికావారు 100 వంతులును జపానువారు 60 వంతులును నౌకల నుండుకొనవలెనని నియమమునకు జపానువారు రంగీకరించిరి.

—0:—

లాహోరు నార్త వెస్టర్న రైల్వే

లాహోరు, డిసెంబరు 12:—నార్త వెస్టర్న రైల్వే సంఘప్రతినిధు అధిక సంఖ్యాకులు సమావేశమైరి. వారు ఒకశెలకు పూర్వము తమ యధికారులకు బంపుకొనిన ప్రకారము వసతుల నొసంగక పోయిన వెంటనే శుమ్మకట్టుకుట్టుగ తీర్మానింపబడెను. ఒక మధ్యవర్తి సంఘమును ఈలోపుగ ప్రభుత్వమువారికిరావచ్చేయట యుత్తమముగ నుండునని ఆసంఘ కార్యదర్శి తంత్ర వార్త నిచ్చెను.

ప్రేమింపుడు, ద్వేషము వద్దు

మో|| కె|| గాంధీ

పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ, పండిత జవహర్లాల్ నెహ్రూ, పండిత కామలాల్ నెహ్రూ, 'యండిమెండెంటు' పత్రికా సంపాదకులగు బార్బరీ నెహ్రూ గారలు ఆరెట్టుచేయబడి రసి అలహాబాదునుండి వచ్చిన తంతివార్తలను తెలియచున్నది. అది క్రిందటిరాత్రి 11 గంటలకు వచ్చెను. ఆపూరు నాకు ఆమెకు సంతోషము గల్గెను. అందులకు భగవంతునకు వందనము లర్పించితిని.

పండితజీ ఆరెట్టుకుని నేను తలచియుండలేదు. ఆయనతో నేను ముచ్చటించినదెల్ల, అందఱిని ఆరెట్టుజేసిన పిదప ఆయనను జేసెదనని చెప్పియుండెడివాడను. సర్ హార్ బోర్డు బట్టరు ఆయనను నిర్బంధించుటకు ధైర్యము లేదని చెప్పియుండెను. ఆయనను ఆరెట్టుచేసినచో, మహామృతాపాదాలాని ఆయన స్నేహితుడు కాకా సామోబు తమయు జ్యోగమును వదలుకొనెననుచు చెప్పిరి. సర్ హార్ బోర్డు బట్టరుగాక కెంబ్లీ ధైర్యము వచ్చెను? పండితజీగారు యెన్నెయో యిట్లును బున్నును పనిచేయుచుండెను. ఊర్బనపు వ్యాధితో నమితవాధపడుచుండెను. ఆయన ద్రవ్యవిహీనయగు భారతదేశమునకు కష్టపడి పనిజేసెడిటలు, తన కక్షిదారులకు గాని, కడుదిడుగుల బొందిన పాంచాలమునకుగాని జేసియుండలేదు. నేనాయనను విశ్రమింపుడని యెన్నిసార్లులో కోరియుంటిని. ఆయన అటులజేయుటకు ఒప్పుకొనలేదు. ఇప్పుడాయనకు తగిన విశ్రాంతి గల్గి, ఆయనను మింగినేయుచున్న పనికిష్టము తప్పిపోయినందులకు నా కెంతయు సంతోషముగ నున్నది.

జాంబాయిలో జరిగిన అల్లరులవలన సంవత్సరములోపుగ జరుగదని నేను భయపడినది, యిప్పుడే నిరపరాధులు గొప్పగొప్ప వారు బాధలొందుటతో జరుగుచున్నది. అందులకు నాకును రింతసంతోషముగ నున్నది. ఈ నిరపరాధులను ఆరెట్టుచేయుట నిజముగ స్వరాజ్యము నచ్చుటయే. ఇప్పుడు అలీసాదరులను చా రిస్టే హితులను జేయుటలో నుండుటవలన సిగ్గుపడనక్కరలేదు. వారిని బాధపెట్టెందులకు భారతదేశము తగినపనిజేసింది.

మన నాయకులను ఒకరి వెంట నొకరిని తీసికొనిపోయినకొలదియు, గాంధీమనకు భంగముకలుగకుండ నుండుటచే నాసంతోషము ఆధారపడియుండెను. ఇందుకేలమంది నాతో నేకీధ వింపవచ్చును. ఆరెట్టు లెన్ని జేసినను అహింసామార్గమునుంటిమేని సంతృప్తినిజయుము చేకూరును. కాంతిస్థాపన జేయుటకు మనము సంతృప్తిగ్రహమును గోల్పోయితిమేని, మనకు గొప్ప అపజయము కల్గును. మనము చంపకుండ చచ్చుటకు బయలు వెడలితిమి. ఏమాత్రము కోపములేకుండ బాధనొందక చెరసాలకు బోవుటకు మనము సమ్మతించితిమి. కాన మనము తెచ్చి పెట్టుకొనినకానికీ మనము తగాదాపడ నక్కరలేదు.

అహింసామార్గము క్రమశుభ్రమైన ప్రేమింపుమని జోధ జేయుచున్నది. దౌర్జన్యవిరహిత అసహాయాద్యమ సాధనము వలన, అంగ పరిపాలకులయొక్క తత్సాను భూతకుల యొక్కయు అగ్రహమును జయింపవలసికాదు న్నాము. వానిని మనము ప్రేమించవలయును. వారికిచ్చివో వారుజ్ఞానము గల్గి తెలిసికొందురు గాకయని మనము భగవంతుని ప్రార్థించవలయును. ఆ ప్రార్థన మనస్సుగ్గిర జేయవలయును. అందులకు మనము చూపుకొనిక రక్షణ న్నములమై యుండవలయును.

మన పరిష్కారమునకు, విజయమునకు మన నానికావలసియుండెను. నాకు క్రమశుభ్రమైన ప్రేమించుటయందు నమ్మకము గలదు. హిందువులు, మహమ్మదీయులు, సిక్కులు, పార్సీలు, క్రైస్తవులు, యూదులు, భారతదేశములో నున్న జారందలకును అహింసయే కరణ్యము అని నా నమ్మకము. రాయకంటి గుండె గల వాని నైనను నా భలబాంధి వాని మనసు గరగింపవచ్చునని నాకు విశ్వాసముగలదు. సంరంభపు జేగవంతయు మొదటి మూడుజాతులవారిచే బడవలయును. మిగిలిన మూడుజాతులవారికిని, మొదటి మూడుజాతులవారి కలయికయందు భయముగలదు. మనము చాలసీతగ్గి ప్రవర్తించి వారు మనబాంధవ్యులని యనుకొనునట్లు జేయవలయును. మన నడకవలన ప్రతి అంశే యునుకొనియుండితాలో నెక్కడనున్న మరణింగి వెతుకనున్నచో నెంభయము లేకుండ నుండునో అటుల నేమియు భయములేదని యనుకొను నట్లు జేయవలయును.

ఇస్లాము, హిందూ, సిక్కు, క్రైస్తవ, జొరాస్ట్రీయను, యూధ మతములు అన్నియును, యెన్నియేల మతములు అనునవి

పరీక్షింపబడుచున్నవి. భగవత్సత్యములందు మనకు విశ్వాసముండవచ్చును, లేకపోవచ్చును. నేను మహమ్మదీయులలో జేసిన సహవాసమువలన, యిస్లాముమతమును కత్తితో బీభత్సము చేయుటవలనగాక, మహమ్మదును ఫకీరులను అనేక సంతకులవారు ప్రేమతో, ప్రార్థనలతో వ్యాపింపజేసిరిని తెలియుచున్నది. అయితే యిస్లాము మతము కత్తిమాయాటకు ఉత్తరువుగలదు. కాని అపనిజేయుటకు యెన్నియో నియమములుగలవు. వానిని పూర్తిజేయుటకు ప్రతిజ్ఞానిని సాధ్యముగాదు. జతమున కైపోరాడుమని జెప్పటకు, సాత్వికదైన నేనానియొక్కడ? కత్తిమాయాటకు ముందు, బాధనొందుట, ప్రేమ, పారిశుధ్యము, కనుబడ న కక్కరలే కా? హిందువులను భారత మహమ్మదీయులవలెనే నిబంధనలచే కట్టుబడియున్నాడు. సిక్కులు గూడ బలవ్రయోగము జేయగూడదని వారిచాక్రము జెప్పుచున్నది. మేకతాత జెప్పిటలు భగవంతుని కొఱకు ఆయంధములతో యుద్ధము జేయుటకు మనకు సరిపూర్ణతయు పారిశుధ్యతయు సార్వభౌమ్యమును జేదు. తరిశుద్ధభారతము కత్తిమాయలనినప్పునా? గతతత్సరము కలకత్తాలో మొదలుపెట్టెనది. యీ పరిశుద్ధము జేయు విధానమే.

అయితే మనము చేయవలసిందేమి? నిజముగ అహింసా మార్గమున నుండుము. ప్రభుత్వమువారు కోరినంతమందిని చెరసాలలకు పంపుటకు ధైర్యముతో సిద్ధముగ నుండుము మనవని గంటలమీద జరుగుచుండవలయును. ప్రతిరాష్ట్రమును నాయకులు పోగానే మరల వెంటనే యెన్నుకొనవలయును. కావలసినప్రయత్నములు యేర్పాటుల జేసి లాలాజీ మంచిదారిజూపెన ప్రతి రాష్ట్రములలోను అధ్యక్షులును కార్యదర్శియు అవసరము. యములందు పనిజేయుటకు అధికారము గల్గి యుండవలయును. కార్యనిర్వాహక సంఘములలో నెక్కువమంది సభ్యులు అందగూడదు. ప్రతికాంగ్రెసు వాదియు వాలంటీరు గావలయును.

చెరసాలకు పోవలసి వచ్చునేని తప్పించుకొనగూడదు. ఇంతియ గాక అవసరముగ తప్పజేసి అందులకు సిద్ధము గాగూడదు.

మనకు గావలసిన చట్టలో వడకి నేసిన కాడి తయారుకు యేర్పాటులు అయ్యెవరకును, విదేశవస్తువులు బహిష్కారము పూర్తియగువరకును మనము స్వశిశిప్రచారమును త్వరత్వరతో జేయుచుండవలయును.

నాయకుల నందఱిని ఒక్కొక్కరిని ఆరెట్టుచేసినను, ప్రభుత్వమువారు బలవంతముగ జరుగకూడదని యెత్తిజేసినదప్ప కాంగ్రెసు జరిగితిరవలయును; మనలను బెదిరించినను, దౌర్జన్యమునకు ప్రోత్సహ పరచినను, జాతీయ ప్రచారమును జేయగల్గితేమి మనము స్వరాజ్యమును సంపాదించితిమని చెప్పవచ్చును. కాంతికుతులై దృఢమనస్కులగు, భగవత్పక్తిగల ప్రజలు ముందుక జన నిర్యాశింపగలకై భూమండలమున నెదియు నుండబోదు.

చెన్నపురి శాసనసభ

13 డిసెంబరు మంగళవారము

నేడు ఉదయము 11గంటలకు ప్రదాన భాగవత సమావేశమయ్యెను. గా|| సర్. పి. కామలాల్ నెహ్రూగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ప్రభుత్వమున ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను. పిదప, మంత్రీ గానుండిన, గా|| శుభ్రారాయల రెడ్డిగారి మరణమునకు సంబంధించు గా|| సర్. లంకెనర్ జేవిద్దనగా రొక తీర్మానము పాఠించిరి. శుభ్రారాయల రెడ్డిగారి గుణగణముల నుతించుచు యన్. శ్రీవాసయ్యగారు, సర్. పి. త్యాగరాజయ్యచెట్టిగారు, తిక్కాజాహిబుగారు, అయ్యద స్వామి ఒడయకుగారు, ముత్తయ్యచెట్టిగారు, మధురవెల్లిగారును ముట్టడితి. సభ్యులందఱు నులచి తీర్మాన మోసాదించిరి.

సభను ఆపుమని కోరుట

ఇటీవల మాట్లాడెడివి లైలు వాగసనంతు మరణించిన విషయమై సభవారు తమ అభిప్రాయములను తెలియపరచుట కై సభ సాధారణ కార్యక్రమమును ఆపవలయునని ఆర్. వణ్ణుగంగెట్టిగారు రుపపాదించిరి.

ఈ విషయము గురించి విచారణ సంఘమువారు అహించించుచున్నారనియు, మరి నివేదికను ప్రకటించబడునంతవరకు ఈ విషయముపై చర్చ ఆపుట యుక్తమని సర్ లయనలు జేవిద్దనగారు తీర్మానమును అధిజేపించిరి.

సభ్యులలో 20 మందికన్న అధికసంఖ్యకులు తీర్మా

నము నామోదించుటచే, ఈ విషయమై చర్చ ఈనెలము 4 గంటలకు జరుగునని అధ్యక్షులు తెలియజేసిరి.

యవరాజుగారు

యవరాజుగారు స్వాగత మొసంగుచు చెన్నపురి శాసనసభవారు ఆగ్రహునెలక వ లేసిన ఒక తీర్మానము గావించిరి. ఆ తీర్మానము యవరాజుగారికి వందపడవనియు, యవరాజుగారు సభ్యులకు తమవందనములు తెలియజేయుచున్నారనియు అధ్యక్షులు తెలియజేసిరి.

చెన్నపురి లెనంటు రక్షణబిల్లు

ఈబిల్లుపై చర్చ నేటినిజము జరుగవలెనని క. శ్రీనివాసయ్యగారు రుపపాదించిరి.

ఈ విషయము గురించి సభ్యులకు తగు నక కాళ మియ్యలేకని తనికాచలం చెట్టిగారు ఆజేపించిరి. ఈవిషయమై కొంతచర్చ జరిగెను. ఈవిషయము తిరుగు 16 వ తేదివాడు చర్చకు వచ్చునని అధ్యక్షులు తెలియజేసిరి. శాసనసభలో నామోదించబడిన లెనెంటుసంక్షేపబిల్లుపైగవర్చురుగా దీక్షించి సంక్షేమబంపగా అధ్యక్షులు వానిని జదివిరి.

సందేశము.

శాసనసభలో చట్టమంతిర్మానింపబడిన పిదప అశంపేట వారివద్ద తీసికొన్న రిజిస్టరుదాఖ్య మెట్టులో రిజిస్టరైనపిదప కట్టు యిండ్లనుగూర్చి కొన్ని యింపబడికట్టున్నవని ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయబడెను. చట్టములో 12 వనూత్రమువలన అట్లుంచితిమేని వానివలన లాభము ముందరు. అట్లు లాము కట్టుకొన్నచో తమపూర్వము కట్టినచో యిండ్లలో నున్నవారి సంతకులకై యాబిల్లు లేబడినది. కాన 12 వ క్లాజు మరల విచారణ కావలయును. దానిస్థానే యొకరిండి పెట్టవలయును.

“ఈ చట్టము ప్రకారము, కాలక్రాంతి అయినపిదప కట్టె యిండ్లకు సంబంధించి సంతకరకు, అయిండ్లు కట్టుటనుగూర్చి రిజిస్టరు చేసికొన్న ఒడంబడికలకు యేమియును అడ్డుగలుగ సంతకరకు, లెనెంటు కాలక్రాంతిలోని విషయము లేమియును ఆయన హక్కులను తగ్గించగాని తీసివేయగాని జేయవలయు”.

2. తనికాచలం చెట్టిగారు యావిషయమై జనవరిలో చర్చింప వచ్చునని జెప్పిరి.

మద్రాసు, బెల్లూల మ్యునిసిపాలిటీల చట్టము 1920.

ఈ చట్టమును సవరించుటకు గ్రూపు యేర్పడిన నెల్లెట్ట కమిటీవారి నివేదికమును టి. యె. రామలింగ చెట్టియగారు బయల్పరచి ఆబిల్లును కమిటీవాడు తెల్పిన నివేదికము ప్రకారము విచారించవలయు నని ఉపపాదించగా ఆ తీర్మానమునకు కమిటీ వారు తెల్పిన అంశములలో కొన్ని మాత్రము అంగీకరింపబడిన.

గ్రామసంచాయిటీల ఆర్డు

నెల్లెట్టక్రింద ఏర్పరుపబడిన పంచాయితీకోర్టులపై విచారణచేయుటకు ఒక రిజిస్ట్రారును నియమించవలెనని గా|| పి. రామయ్యగారు రుపపాదించిరి.

ఏ.యన్. కృష్ణారావుగారి బిల్లుపెట్టిరి. తాలూకాబోర్డుతేజ జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులను గౌరవ రిజిస్ట్రారుగ నియమింపవచ్చును. ఇందుకోతకు ప్రత్యేకముగ అధికారియతో నొక వ్యవస్థగఱుని నియమించుట అనవసర క్షేమ. ఇప్పుడో కొందరు ఆనధికారులు యీసందర్భమున గౌరవోద్యోగుల చేయుచున్నారు.

టి. ఎ. కామలాంగెట్టిగారు ప్రత్యేకతరుగ్గొని అవసరమని జెప్పిరి.

అనధికారసభ్యులు ప్రతిగ్రామమునకు పోయి సలహా లిచ్చుట కష్టమనియు, నేపథ్యద్యోగిని నియమించుట యుక్తమని జేకాచారిగారు జెప్పిరి.

కృష్ణకాచారు, టి. యె. నరసింహాచార్య గార్లు మరికొందరు తీర్మానమున కనుబంతుగ ముట్టడిరి.

తీర్మానముపై సమ్యక్తులు పుచ్చుకొనిన ఏ.యన్. కృష్ణరావు, మున్సిపాలరాయణగార్లు తప్ప మిగిలినసభ్యులందఱు తీర్మానము నామోదించిరి.

సభ జరుగుచున్నది.

రాజుద్రోహ ప్రసంగము

తిరుకోవిల్లూరు వాస్తవ్యులగు పశుపతి అయ్యరుగారు రాజుద్రోహ ప్రసంగములు చేసెనను కారణముచేత వేలూరు సబ్బి విజనల్ మేజిస్ట్రేటు 108 వ సెక్షన్ సీ. పి. సి. వారిని బావి నియ్యగొరి. ఆయన యట్లు చేయనందున 14-11-21 వ తేదీన థైరులో నుంచి. అటుతరువాత బావి నిచ్చినందున నాయన వివరణ చేయబడెను.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపనంఘ

కార్యనిర్వాహక పర్వ సభయొక్క కార్యకర్తలు.

హాజరు: ౧౩ గురు.

౧. ఈ సంఘముయొక్క లక్ష్యాలన్నియు తనిఖీచేయుటకు శ్రీ పేమారా నారాయణమూర్తిగారిని కోరడమైనది.

౨. సెలైబరెట్, అక్టోబరు, నవంబరు నెలలు బాపతు యుద్ధాలు చేసి వినిపించడమైనది.

౩. అఖిలభారత సంఘమువారు స్వదేశాభివృద్ధి నిమిత్తము ఇచ్చిన ౧౧౦౦౦ ల తోటిని ఖర్చుపట్టలు, రాబట్టెలు, ఖరీదుచేసి జిల్లాసంఘములకు సవరించేయటకు ఒక డిపోజిట్ బెజవాడలో స్థాపించుటకు తీర్మానించడమైనది. మ. రా. శ్రీ, డాక్టరు భవానీ రామచంద్రరావుగారి యొక్క "స్వదేశీ" ఆలయాధికారిగా నుండుటకు కోరడమైనది. దీనికి ఆవు సభమైన గుమాస్తాలు, అద్దెలు వగైరా ఖర్చులను రాష్ట్రసంఘాధ్యక్షునితో సంప్రదించి రామచంద్రరావుగారు యేర్పాటుచేయవచ్చును.

౪. సెలైబరెట్ జిల్లా సంఘమునకు ప్రచారము వగైరాలకు ౧౦౦౦ మంజూరు చేయడమైనది. (ఇదివరకే వైకం ఇయ్యబడినది.)

౫. తల్లాప్రగడ నరసింహంగారి స్థానే డాక్టరు నజీర్ అహమ్మదుగారిని కార్యనిర్వాహక సభలో సభ్యునిగా ఎన్నుకొనడమైనది.

౬. శ్రీ చెరుకువాడ నరసింహంగారు నవంబరులోను ఇప్పుడున్న చేయుచున్న ప్రచారమును అంగీకరించి వారికి ఖర్చులు వగైరా మంజూరు చేయడమయినది.

౭. రాసశోలంపున విషయమైన నివేదికలు - రికార్డు చేయడమయినది.

౮. పంచమ సభ్యులు కోరినంతదల రాష్ట్రసంఘ సభ్యత్వపు చందానియ నవసములేదు.

౯. ఆడిటరు నివే ములు—ఆన్ని జిల్లాలు తనిఖీ చేసిన తరువాత వీనిని ఆలోచించవలెను.

౧౦. అఖిలభారత సంఘ కార్యనిర్వాహక వర్తమావారి తీర్మానము ననుసరించి ఈ రాష్ట్రములో కాంతి ప్రైవేటును సెలకొల్పవలెను. ఆ ప్రైవేటురాజు పకిపాలనాది కార్యములు జరుపుటకు యాక్రింద నుదహరించబడిన వారిని ప్రధానసంఘముగా నియమించడమైనది.

మ. రా. రా. శ్రీ కావలి శంకరరావుగారు.

1. డాక్టరు బి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు.

2. డాక్టరు నజీర్ అహమ్మదుగారు.

3. అంచే శివయ్యగారు.

4. ఉన్నవ రామలింగంగారు (బరంపురం, నేపనల్ ప్రెస్ సిపాల్ కారిత)

కాంగ్రెసువారు విధించిన నియమములను అంగీకరించి అవుసరిమైన ఇతర నియమములను చేయటకును కార్యస్థానమునకు అవుసరిమైన ఉద్యోగస్థుల నియమించుటకును ఖర్చుల పెట్టుటకును వీరి కధికారియివ్వడమైనది. ఈసంఘసభ్యుల ప్రయాణ ఖర్చులకును సంఘమునకు అవుసరిమయ్యే ఇతర ఖర్చులకును రు. 500 లు మంజూరు చేయడమైనది.

కార్యస్థానము బెజవాడలో నుండునలెను.

౧. చెప్పిన సభ్యులలో ఎవరినైనను సభ్యులుగానుండుటకు ఇష్టములేనియడల రాష్ట్రసంఘ ఆధ్యక్షుడు మిగిలిన సభ్యులతో సంప్రదించి ఆస్థానమునందు అర్హులను నియమించవలెను.

కాంతి ప్రైవేటు నాటకగురులు పాడుగు ఆంగ్లము లావు మించని క్రమం ధరించవలెను. తోపిని ధరించవలెను. దుస్తులు తెల్లగా నుండవలెను. సైనికులకు ఒక్కసంజిన్ని చిన్నమున్ను ఉండవలెను. కాంతిసేనలో ౨౦౦౦౦ మందివైనను చేర్చవలెను.

౧౧. భోజనసమయ సంఘమునకు ౩౦౦ అహమ్మదుగా ఇచ్చుటకు మంజూరు చేయడమైనది.

౧౨. ఇప్పుడు వ్రాసుకొనిన జాబితాప్రకారము కాంగ్రెసు ప్రతినిధులను ఎన్నుకొనడమైనది.

౧౩. ఇదివరకు ౩ రూపాయలు రుసుము ఇయ్యకుండు ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనబడినవారు ఆవైకము వెంటనే ఇల్లిం చవలెనియు, ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనబడక నిరాకరింపబడిన దరఖాస్తువారు కోరేయడల వారు ఇల్లిందిన రుసుము వాపసు చేయవలెను.

౧౪. ఆంగ్లోత్తర సమస్య విచారణ ప్రస్తుతము నిలిపుదల జేయవలెను.

౧౫. ఇంతవరకు న్యాయవాదుల గౌరవవేతనముకొంద రాష్ట్రసంఘ ధనములోనుండి ఖర్చుచేసిన మొత్తమున్ను, డిశంబరుకు కావలసిన మొత్తమున్ను (మార్చి ౨౦౦౦) మంజూరు చేయడమైనది.

౧౬. యేలూరు జాతీయకళాశాల నిమిత్తము పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా సంఘమునంద నిలవయున్న రంగం-౧౩-౪ వైకము ఉచితముగా ఆ కళాశాల కిచ్చుటయు, దాని నిమిత్తము ఆ జిల్లాసంఘమునకు అప్పుగా ౯౯౫-౦-౦ లు ఇచ్చుటయు తీర్మానించడమైనది.

౧౭. చీరాల పేరాల సహాయకర్తయ్యుండ గడ డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు ఇచ్చిన రెండువందలతో సహా అయిదువందలు మంజూరు చేయడమైనది. అగడ వారి సహాయకర్తయ్యుండ అయిదవందలతో ఈ సంఘములనుండి ఇయ్యబడినట్టియు వైకము జమాఖర్చు లెఖిలు తనిఖీఅయి తృప్తికరముగా నున్నట్లు నివేదికము పంపిన తరువాత ఈ వైకము ఇయ్యబడును.

౧౮. కడపజిల్లాలోను ఇతరప్రదేశములోను గౌరవ ప్రచారకులుగా పంపబడిన కవుల చలపతిరావు, గేటి సుబ్బయ్యకాశ్రీగార్లు ఖర్చులు ఇచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

౧౯. ఆడిటరుగారు కోరిన ప్రకారము వారికి సహాయము చేయమని పోలే పెద్ది రామమూర్తిగారిని కోరుటయు, వీరి కని ప్రయాణపు ఖర్చులు ఇచ్చుటయు తీర్మానించడమైనది.

౨౦. మ. రా. శ్రీ, పోతాప్రగడ సింహాచలంగారికి ఈ నెలకు ౫౦ రు.లు గౌరవవేతనమును గంజాంజిల్లాసంఘము ద్రవ్యములోనుండి ఇయ్యవలెననియు యీ సభవారు తీర్మానించడమైనది.

౨౧. గుంటూరు కార్యస్థానమున వ్యవహార నోకరిని నియమించవలెననియు సంఘాధ్యక్షుడు గాడి ఉచితమని తోచిన వారిని ఏర్పరచవచ్చుననియు తీర్మానించడమైనది.

౨౨. అంగలూరు, కవులవరం శ్రీ కృష్ణాశ్రమము, గూడూరు రామచంద్రరావుగారు సహాయకర్తయ్యుండ అఖిలభారత సంఘమువారు మంజూరుచేసిన ధనమును ఇచ్చుటకు పూర్వము వారివారి ప్రతిష్టాపనలు, ధర్మముల స్మరణము తెలుపుచు బ్రస్తుడితులను వ్రాసి రిజిస్టరు చేయించుకొనవలెను.

౨౩. బి. నారాయణమూర్తి, ఏ. రామచంద్రయ్యగార్లకు నెల ౧ కి చెరి ఒక ౫౦ చొప్పున నవంబరు ౧౩ తేదీనుండి ఇచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

౨౪. ఈ క్రిందివిషయములను గూర్చి చర్చించవలెనని ఈ సభవారు జేయి మహాజనసభవారికి సిఫార్సుచేయుచున్నారు.

(౧) ౧౦ కోట్లు స్వరాజ్యమును (౨) భాగతదేశ సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ప్రకటనము. (౩) విచేకములకు రాయబారులను పంపుట. (౪) పన్నులను బ్రతిభ ప్రభుత్వమువారి కియ్యకుండుట.

౨౫. శ్రీ కుసుమ వెంకటరామయ్యగారి దరఖాస్తుమీద అహమ్మదుబాదు కాంగ్రెసుకు వెళ్లు ఖర్చులకుగాను ౫౦ విరాళముగా ఇచ్చుటకు తీర్మానించడమైనది.

౨౬. శ్రీ పేరాల లక్ష్మయ్యగారి దరఖాస్తు:—ధనము లేదు:—

౨౭. ౧౪౪ కెక్కునుకొంద ప్రత్యేక వ్యక్తులమీద జారీ చేయుదినపుత్తరువుల ఆయావ్యక్తులు ఉల్లంఘించవచ్చును.

౨౮. ప్రజాసమానాయునకు సంబంధించినంతవరకు జిల్లా సంఘ కార్యనిర్వాహక వర్తములుగాని రాష్ట్ర సంఘాధ్యక్షుని అనుజ్ఞ పొంది ౧౪౪ కెక్కునుకొంద జారీచేయుదినపుత్తరువులను ఉల్లంఘనము జేయవచ్చును.

౨౯. ఆయాతాలూకాలలో సంపూర్ణమైన కాంతి వాతావరణ మున్న సేగాని ఇట్టి రాసశోలంపునమునకు అనుజ్ఞ నీయరాదు.

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి కార్యదర్శి.

WANTED.
Clerks on Rs 25 to 200 P. M. Cash Security essential.
Apply with 1/2 as. stamp to
ARYA SWADESHI WORKS,
(3271) P O Saidapet, MADRAS.

జూబులు

కవులవరం నేతపరిశ్రమాలయము

మా తిలకు జాతీయ నేతపరిశ్రమాలయములో గత మూడు మాసములలోను ౨౦ విద్యార్థులు నేతపరిశ్రమయందు ఉత్తీర్ణులై తమతమ గ్రామములకు వెళ్ళియున్నారు. అందుకొందరు ప్రత్యేక సంఘములను స్థాపించి ఖద్దరువస్త్రముల నుత్పత్తిచేయుచున్నారు. కొందఱు స్వంతమగ్గులను పెట్టుకొనియున్నారు. ప్రస్తుతము శ్రీమా నేతపరిశ్రమాలయములో ౨౦ మంది ప్రవేశమునకు స్థానముగలదు. మూడుమాసములకు స్వయంశిక్షించి ఇతరతల సహాయమును కోరకయే బట్టలు బట్టలు నేయగలిగినట్టి విద్యార్థులకు వచ్చును. విద్యార్థులవద్ద నుంచి ఎట్టిజీతము పుచ్చుకొనబడదు. భోజనాదికవసతులకు అద్దెలేకనే గృహసౌకర్యములు చూపబడును. భోజనఖర్చుమూలము ఎవరిది వాకే ధరించవలసియుండును గాని విద్యార్థి మిక్కిలి బీదవాడైతట్లు ధ్వజపడిన యెడల భోజన భృతి అంతగాని కొంతగాని కమితవారు భరించెదరు గాన నేతపరిశ్రమాభి లాభులగువారు ఈనెల ౨౦ తేదీలోపల దరఖాస్తులను పంపుకొనినచో మొదటి ౨౦ మందిని పరిశ్రమాలయములో చేర్చుకొనుటకు వీలుండును. ఆలశ్యముగా పంపుకొను దరఖాస్తులు మరి మూడుమాసములపిమ్మట గాని యోచింపబడవు.

తిలకు జాతీయ నేతపరిశ్రమాలయము కార్యదర్శిగారికి కవులవరం, కృష్ణాజిల్లా అనంత దరఖాస్తులు మాకు చేరును.

బొబ్బి, పద్మనాభయ్య, అధ్యక్షుడు.

శ్రీ అలమేలంబాస్వామిక ధర్మ : ధి.
మొదటకు వాస్తవ్యులగు శ్రీమాన్ శ్రీ పద్మనాభయ్యగారి కేవలదొరంగారి ధర్మపత్నీ యొక్క కీర్తిచేరురాలు నగు శ్రీమతి అలమేలయ్యగారి భావకార్థమై వై శేరున నొక ధర్మసంస్థాపనాధి పెంటపాడునందు సెలకొల్పబడుటగాను అయిదువేల రూప్యములు ఆమె ధర్మగారితో వై నిధికిమాల ధనముగా నొసగబడినవి.

మూలధనమువల్ల రాగల వడ్డీ నె 1-కి రు 100 కి రు 0-౬-0 చొప్పున నీ సంవత్సరమునకు రమూ మి రు 200 లు రాగల వని యంచునా కేయబడియున్నది. ఈ వడ్డీసొమ్ము నీ క్రింది విధమున వివిధాంగమున నుద్దేశించబడినది.

1. వడ్డీసొమ్ములో రు 200 లు ప్రత్యేకించి ఆమెకు ముతో శ్రీ వైష్ణవ సంఘములోని వీర లగు బ్రహ్మచారులకు వివాహాధ్యక్షులులకు సహాయము చేయబడును.

ఆమె కీర్తించి యున్న కాలములో నామెచే కర్మంక భక్తితో జేవి పుడుచు సర్వదా యోద్యోగ క్షేంకర్యము చేయంపబడుచుండు దేవస్థానములకు వెంటపాడు, ముదునూరు అగ్రహారములలోని శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివార్ల సన్నిధులలో నామె చేరు కాశ్యపముగా సర్వజనాదితుగా నుండులాగున వీలగు క్షేంకర్యముల జేవెనను చే నియండుటకు తెలియుక రు 50 లను ప్రతి సంవత్సరమును ఖర్చు పెట్టబడును.

ఆమెకర్మంతో ప్రేమాస్మదలగు పెంటపాడు బాలికాపాఠశాల బాలికలకు ప్రతినంత్ర్యము ముగిసిన సంక్రాంతిపండుగ రోజున బహుమానములను పంచివెట్టుటకు రు 20 లు ఖర్చు పెట్టబడును.

2. వైష్ణవ ద్వితీయ మహాసభలో తీర్మానింపబడిన శ్రీ వైష్ణవమతి గ్రంథముద్రణ సహాయధిలో నామె చేయవలసిన యొక్క భాగము ముద్రించుట కగు ధనము నొసగుటకు ఆమెధర్మగారితో జేయబడిన వాగ్దానప్రకారము ప్రతినంత్ర్యమున ముగియవయక గు నొకగొప్ప గ్రంథమును ముద్రించుటకు రు 50 లు ఖర్చు పెట్టబడును.

ఇవిగాక ఆమె స్వార్థిత భూమిలమీద వచ్చిన నిస్తుననుసరించి పెంటపాడులోని హిందూ ప్రామాణ్యులలో మొదటి తరగతిలో నుత్తీర్ణుడగు నొకవిద్యార్థికి నువర్తనతకమును, ఇద్దరువిద్యార్థులకు చెరుము: విద్యార్థి వేతనమును, ఆమె చేయవలసిన సంవత్సరము నిమ్మనుండుట కామె ధర్మగారితో నెల్పాటు చేయబడినది.

ధర్మనిధినుండి వివాహాధ్యక్షులకు సహాయమును పొంద గోరే శ్రీ వైష్ణవము ఈ దుర్మతిసంకల్పన ముఖాది పంచకములో వివాహమును చేసిన దలచినయెడల తమతమ దరఖాస్తులను యాగంపల్లి పువ్వు మూసాంతములోగా కమలిభు యోగ్యతాంతములతో నూకే గుప్తకొనవలయును.

శ్రీమత్తీరుమల వీర రాఘవాచార్యులు, శ్రీ అలమేలంబాస్వామిక ధర్మ : ధి, కావలి.

రాజనామా

కొలది దినముల క్రిందట సుప్రసిద్ధ వేదవేదాంతములైన లాలా లజపతిరాయ హాథీలాల్ సేవాగారము ప్రభుత్వము వారు బంధించినందులకును ఖద్దరువస్త్రములను అమ్ముటకుడ ప్రభుత్వమువారిచే దోషముగా నెంచుట మంకుటచేతను ప్రభుత్వసంబంధమున్న పాతకాలలో పనిచేయుట అవమానకర మని తలంచి ఈరోజుననుండి రాజనామాది వీరేశలింగం హై స్కూలులో నాకున్న ఉపాధ్యాయులపదికి రాజనామా నివృత్తమైనది.

రాజనామాది } మద్దూరి శివరామకృష్ణయ్య }
9-12-21 }
మ.రా. - వద్దూరి శివరామకృష్ణయ్యగారు, పదార్థ విజ్ఞానశాస్త్రమును బట్టిరీతియం దారిలేదని యువకులు, ఈయనకు తెలుసు రు 70 లు జీతము.

ఆంధ్రతాత్పర్య కాంగ్రెసు కార్యసామయ్యైక్యమున నవంబరు నెల జమాఖర్చు

క్రిందటి నెల నిల్వ 25-8-8, తిలకుని 11849-0-2 1/2. విశాఖపట్నంబిల్లా సంఘమునుండి బదులుభర్తీ క్రింద, 79-8-4 1/2, గుంటూరు డిటో 875-11-0, అనంతపురం డిటో 80-0-0, కడప డిటో 255-0-0, కృష్ణాపురంబిల్లా 18-0-0, అఖిలభారతసంఘమునుండి విరాళములు 46000-0-0, షాహనివారణ 5-0-0, రాష్ట్రసభాప్రతినిధులచందాలు 144-8-0, కోలపెమ్మ కామకోటిశ్వరరావుగారికి (లోకదర్శనపాఠశాల) ప్రభుత్వమునకు యిచ్చుటగాను తీసికొన్నది 4080-0-0, సీతారామకృష్ణులగారికి అనంతపురంబిల్లాలో కుబ్జరామయ్యగారు యిచ్చినదిబిల్లు దాఖలా 15-0-0, బలిశేషలి లక్ష్మీకాంతంగారికి అద్దాన్ముఖు యిచ్చినది బిల్లు దాఖలాజమ 35-0-0, ఆడిటరు నారాయణమూర్తి గారికి బిల్లు దాఖలాజమ 4-9-9, గణపతిరావుగారి బిల్లుదాఖలా జమ 10-0-0, ఖద్దరుకాతా 1165-13-3, నెల్లూరుబిల్లాసంఘమునుండి బదులుభర్తీ క్రింద 10-0-0, మొత్తంజమ రు84652-6-3
జాతీయవిద్యాలయము నిమిత్తం పం. గోపావతిబిల్లా సంఘమువద్దనిల్వ 4502-13-4 1/2, కోకాధిపతిగారి ఖాతా(బిల్లి బ్యాంకుకలిపి) 16471-0-0, గణాంబిల్లాకు బదులుభర్తీ క్రింద ఖర్చు 75-0-0, నెల్లూరుబిల్లాసంఘమునకు 24-9-7, గా. వారిస ర్వోత్తరరావుగారికి ప్రచారం ని. 100-0-0, శిష్టాసాహిత్య యజ్ఞానికి 1-1-0, మాధవరెడ్డి హనుమంతరావుగారికి 10-0-0 కుబ్జరావు గారికి 7-4-0, ధన్వాద్ రామచంద్రరావుగారికి క వివాహ ఖర్చులకుగాను 100-0-0, అవతీపల్లి వెంకట్రావుగారికి అద్దాన్ము 42-8-0, కోవెల రంగారావుగారికి కర్నూలు ప్రచారనిమిత్తం 10-0-0, వెంకటసుబ్బాశాస్త్రిగారికి కడప డి. 10-0-0, రావులి కృష్ణరావుగారికి బల్లారి డిటో 20-0-0, దా మరాజు లక్ష్మీనారాయణగారికి కర్నూలు డిటో 10-0-0, శేషగపల్లి రామస్వామిగు ప్రకాశి అయ్యుక్రింద అద్దాన్ము 10-0-0 వ్యాయవాదుల గౌరవచేతముక్రింద 1760-0-0, ప్రచారపుఖర్చు లు489-13-0, పోస్టేజి 83-9-0, కార్యసామయ్యైక్యము 221-4-6, తంతులు 44-1-0, కవివాహ 27-14-0, అయ్యుఖాతా 91-7-0, దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారికి 55-9-0, స్వదేశసంగములకు విరాళములు40094-10-4 1/2, అఖిలభారతసంఘమునకు 425-12-3 నూరి గోపాలకృష్ణశర్మగారికి కడపలో ప్రచారం ని. 10-0-0, ఖర్చు రు. 64599-4-1. నిలక రు 53-2-2.

గా. సీతారామశాస్త్రి, కార్యదర్శి

చీరాల-పేరాల-పొరులకు ఒకసలహా

నేను చీరాల మునిసిపాలిటీకిర్యాయము కాసనసభలో చర్చ జరుగుచున్న దినములలో అనగా నవంబరు 18, 19 తేదీ లలో మదరాసు నగరము దుండియుండుటచే అప్పట్నుండి కాసనసభ్యులతో మాట్లాడుట సంభవించెను. నేను కేవలము కాంగ్రెసుపక్షమునుగాని జస్టిస్ పక్షమునుగాని బెప్పుకొనను. జే తము మెల్ల మెల్లగ అభివృద్ధి చెందవలె ననియు క్రమేణా కేశ మాతకు స్వాతంత్ర్యము రాగలదని మితవాదసంఘముతో పూ ర్తిగా సేకీభవించెదను. అట్టివాకే కాసనసభలో మినహుస్య మీద జరిగినచర్చ తేలికపలికెను చూడ ప్రభుత్వవిధానమునం దేవనిపు యగుటయేగాక కాసనసభవారిర్యాయము ప్రతిష్ఠను కాపాడుకొనుట కుపయోగపడెను ఆచరణయోగ్యము కాదని తోచుటచే నేను కొందరుసభ్యులతోను నింకొక పెద్దయువ్యో గియునితోను సంభాషించుచు చీరాలవిషయములో మీ జిట్టి ఆలోచనలేనితీర్యాయము చేసి సంతసించుచున్నారే ప్రజలు

చూడ మీకంటే ముందేపట్టుపట్టి మునిసిపాలిటీ తీసివేయువరకు యిండ్లకురాకుండా వుంటే మీరు మునిసిపాలిటీని ఏవిధముగా కాపించగలరు? వచ్చేమార్చిలోనైన మునిసిపాలిటీని తీసివేయువలె నినకేకచే అని నేను వాదించగా అట్లు కాదు ప్రజలకు పట్టు దల లేదు. కొద్దిమంది నిరాకరణవాదులు భజనదాంధులగు చీ రాల కోమట్లు గంధీగారి పిచ్చిసిద్ధాంతమును నమ్మి డిసెంబర్ 31 తేదీలోగా గంధీగారు స్వరాజ్యములేచ్చి తమకష్టాలు గిట్టి వేస్తారనే నమ్మకముతో జనులు ఎన్నికపైలకై నా ఓర్పు గుడి నెలలో వుంటున్నారు. డిసెంబరులో గంధీగారు స్వరాజ్యము తెచ్చేదేమో జనవరిలో చీరాలవారు పాకలలో వుండేవీలేదు. ఈ ఆశ అడుగుంటగానే జనులు చెల్లాచెదురుగా ఎవరు చెప్పినా వివేక యిండ్లకు చేరదు. మునిసిపల్ కృషిలల్లు చైర్మణుల కోసము వారిలోవారికి పోటీలువచ్చును. అప్పుడు మేము చీరాల వెల్లి కొందరిని మెంబర్లుగా ఒకరిని చైర్మణుగా యేర్పరచి వచ్చెదము. ఇది మార్చిఅఖరులోగా జరుగబోవు గంధము మీరు ఆలోచనలేకుండా మాట్లాడినారు గాని మేము ఆలో చనలేనివని చేయలేదు అని చాలాపేళనగా మాట్లాడి మెంబర్లు చైర్మణుల వెల్లిడి కాతము కాని యేర్పాటుచూడ అయి వున్నది అని వారు అన్నప్పుడు నాకు కొంచెము కోపమువచ్చి ప్రజలుఅంతా మునిసిపాలిటీ అక్కరలేదని అంటూవుంటే స్వ గౌరవాపేక్ష లగు కొద్దిమందిమాట విశ్వసించి ప్రజలను కష్ట పెట్టుటయేనారాజనీతిఅని అడిగిరి. చాలు నీనీతులు కట్టిపెట్టు అనిరి. వైసెయ్య మగ్గి రాల గోపాలకృష్ణయ్య అనే ఒక దుష్ట బ్రాహ్మణుడు అక్కడనుండబట్టి యింతవరకు నిజమడికారు. అప్పుడే జనులలో తన్నులాటలు ప్రారంభమైనవి. మదరాసు నుండి వచ్చిన ఒకపెద్ద నిరాకరణవాదిని జనులు అవమానించి నారు. అందరు డిసెంబరు 31 తారీఖుమీద ప్రాజ్ఞాలు పెట్టు కొనివున్నారు. అది వెల్లిపోగానే అన్ని సరియగును అన్నారు. కాన, ఓ చీరాల పోదరులారా! మీరుచేసినదే తప్పు- నేలను విడిచి సాముచేస్తున్నారు. ఇండ్లల్లోవుండి పన్నులు యివ్వకుం దా సంపూర్ణకావంతరస్పాగ్రము పూనినట్లుయితే కొంతమంది కఠినశీతుల పాలుఅయినా కష్టములకు నిలబడినట్లుయితే ఎప్పు డో మునిసిపాలిటీ యెగిరిపోయేదొడ వెనుక చింతించుట వెరితన ము గాన మీరు ఎట్లా ఆలోచనలేకుండా పూరువదలి నారో అదేవిధముగా ఆలోచనలేకుండా యిండ్లకు జనవరిలో చేరకుడు. మీరు యింకా కొంతకాలము పాకలలో వుండగలిగితే మీకు దిగ్విజయమే సిద్ధము. అట్లుచేయలేకపోతే మీరు గ్రామముచేత లోగా మునిసిపాలిటీని అంగీకరించి చైర్మణు మెంబర్లు మీయి వ్వమువచ్చినవారిని ఎన్నుకొని మరెవ్వరేండ్డి. లేకపోతే మీకు ఆ నేకవిఘ్నాలు వస్తవి. గాంధీగారు డిసెంబరులో స్వరాజ్యము తెచ్చేది గగనకుసుమమే గాని మీరు పట్టుదలమీద వుంటే గాంధీ ఒడినా మీరెలుపు నిశ్చయ మని నానమ్మకము.

సి. వెంకటస్వామినాయుడు

ది 02-01-01గారి మొదలు 30-01-01గారి వరకు గుంటూరుబిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారి. ఆదాయవ్యయపట్టిక. ఆదాయము.

మాధవరెడ్డి హనుమంతరావుగారు. 30-00 సంఖ్యలు దురంతములు అయ్యుకం. 01-0-0 బహుళంబు 0000-0-0 గుంటూరుతాలూకా గ్రామసంఘములవల్ల. 03-00-0 కాతా చలపతిరావుగారు. 01-0-0 గొల్లతూడి సీతామశాస్త్రిగారు. 01-0-0 వల్లూరు నారాయణరావుగారు. 00-03-0 సత్రైసపల్లి తా. గ్రామసంఘములవల్ల 01-00-0 నర్సారావుపేట తా. గ్రామసంఘములవల్ల 01-00-0 తెనాలి తా. గ్రామసంఘముల వల్ల 02-00-0 రెపల్లె తా. గ్రామసంఘములవల్ల 01-00-0 స్వరాజ్యధర్మం అయ్యుకం 00-0-0 తిలక్ స్వరాజ్యనిధి వసూలు 01-00-0-0 ఆంగ్లపరిపాలనా ఫలితములు అయ్యుకం 00-03-0 మునగపాటి వీరభద్రయ్యగారు 00-0-0 స్వదేశీవస్త్రములఖాతా 01-00-0-0 స్వదేశీనూలుఅయ్యుకం 01-02-0 చింతలరా ఘవులు లోగడబాకీ 00-00-0 మంజులెడి ముత్యాల 01-00-0 కాంగ్రెసుప్రతినిధి చందాలు 01-00-0 పాతాళం వెంకటేశ్వరరావుగారు 00-00-0 పుల్లల సీతారామయ్యగారు 01-00-0 రాటమలఖాతా 01-00-0 పులి వెంకటహనుమం తరావు గారు 00-00-0 02-00-0-0 వరకు చితానిల్వ 00-00-0 యాజ్ఞాలో లేద 00-00-0-0 032-0-0

కృత్యము

పోలికెట్టి హనుమయ్యగారు 00-00-0, కోల వెన్ను రామకోటిశ్వరావుగారు 00-00-0, పున్నవ లక్ష్మీ

నారాయణగారు 00-00-0, గోసులేగ సాహెబుగారు 00-00-0, ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోప సంఘమువారికి 00-00-0 తిలక్ స్వరాజ్యనిధి సగం 00-00-0, పోన మిగతా రు 00-00-0-0 పాత రెక్క-క్రింద యిచ్చి నాము

నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీ వరసింహారావుగారు 00-00-0 దిటుగు వరసింహంగారు 00-00-0, చీమకుర్తి గోపాల కృష్ణయ్యగారు 00-00-0, పుచ్చా లక్ష్మీవరసింహంగారు 00-00-0, గోలి మల్లిగాధ్వన శాస్త్రిగారు 01-00-0 చివు తుల శ్రీరాములుగారు 00-00-0, పోలికెట్టి అదివారాయణ గుప్తగారు 00-00-0 అయ్యుఖాతా 02-00-0 శిష్టాబ్రహ్మ వారు 00-00-0 గార్లపాటి హనుమంతరావుగారు 00-00-0, పాతూరి చట్టకోశయ్యగారు 00-00-0 బొడ్డు తల్లి న్యాయనారాయణగారు 00-00-0 మల్లాది నాగభూషణం గారు 00-00-0 పాటిబడ వెంకయ్యగారు 00-00-0, జాతీయ విద్యాలయ విరాళములు 00-00-0 తెల్లకోండ రాఘవ రావుగారు 00-00-0 వేమూరి శ్రీరాములుగారు 00-00-0 స్వరాజ్య న్యాయస్థానం 00-00-0, నీలగండ జానకీరా మయ్యగారు 00-00-0, కార్యాలయం ఖర్చుల ఖాతా 00-00-0 మల్లాది శ్రీరామశాస్త్రిగారు 00-00-0, వాత లూరి రామకృష్ణరావుగారు 00-00-0, స్వరాజ్యసాధన సంఘం 00-00-0, శిరిపురపు వెంకటప్పయ్యగారు 00-00-0 చెల్లిబాకీపంతులు 00-00-0 రావుగారు రంగారావుగారు 00-00-0 మునిషిపేట హుస్సేనుసాహెబు 00-00-0 ఖాది ఖాందారఖాతా 00-00-0, ప్రచారపు చర్చలఖాతా 00-00-0 తెల్లిగ్రాంఖాతా 00-00-0 పోస్టేజి ఖాతా 00-00-0 సరళింగి కుమార్తెగారు 00-00-0 యెక్కుంబఖాతా 00-00-0 మగ్గుమల ఖాతా 00-00-0 వడ్డమూడి ముక్తేశ్వర ప్రసాదరావుగారు 00-00-0 కడపబిల్లా కాంగ్రెసు సంఘం 00-00-0 ఉన్నక లక్ష్మీబాబయ్యగారు 00-00-0 కావూరు తిరుమలరావుగారు 00-00-0 అప్పయ్యకర నివారణ సభ 00-00-0 పూటుకూరి వెంకటసుబ్బారాయ (శ్రీశ్రీ) గారు 00-00-0 చట్టి వరసింహారావుగారు 00-00-0 నల్లపాటి గోపాలరావుగారు 00-00-0 బరంపూర్ కాంగ్రెసుసంఘం 00-00-0 కర్నూలు కాంగ్రెసుసంఘము 00-00-0 విశాఖపట్నం కాంగ్రెసుసంఘము 00-00-0 మహమ్మద గృహమండలి 00-00-0 ప్రచార పు జీతములుఖాతా 00-00-0-0 00-00-0-0 వర్కు నిలువనామ్మ 00-00-0 00-00-0-0 చితాలోకూడికలో లేదా 00-00-0 వెంకటకె32-0-0-0 ఈ మొత్తం 00-00-0-0 చితాలో సరిచేసినాము.

మద్ది గాధాకృష్ణయ్య కార్యదర్శి 01-00-0-0

గాంధీమహాత్ముని మహిమ.

నూతనముగ తెలుపదీసి. ప్రతివారును చదువదగినది మహాత్ముని జన్మదినచక్రము బొందుతున్నది. అనేక రాజ కీయసంగతులు తెలుసుకొనగలరు. వెల నులభము పోస్టేజి సహా 0.5-0, 12 ప్రతులు ఒకసారి గొనువారికి రు. 8.0-0 తేక రు 8-12-0 విలువగల జీవితమంతయు సాముచాయకముగ సంవత్సరిక ఫలములతో ఆయుర్దాయము, ధన, యజ్ఞములు, కళిత్రము తెలుపు జాతకమునకు ఆర్యయచ్చునారికి ప్రైగ్రంథ ముచితము లేద జనకాలఘడియలు నెలవగై రాలు పంపకలెను. జ్యోతిర్నిధిని సత్వ పుట్టించును వెల 0.8-0 తప్పక చదువలెను. అనేక ముఖ్యాంశములు గలవు. (3128) ఐ. వి. ఆర్. శర్మ, మార్కెటరావుపేట, కాకినాడ.

అమృతమునకు సిద్ధము

అన్ని విధముల ఫ్లా టెయింక్ చేనాలు చచ్చుకైన ధరలోనున్నవి. స్వస్థములుటకు ఉత్తర. మైన కుర్త ఆయుర్వేదబౌద్ధధము లోగిల శిరోష్ఠము లెచ్చు తగ్గుల తెలిపేది అర్థ నిమిష. టెర్మామిటరు:- ఒకటికి రు 1-8; 2-కి రు 4; 6-కి ,, 7-8; 12-కి ,, 14. లక్ష్మీ-వరపల్లి చిత్రరంగంల పటములతోటి గల 1922 సం॥ క్యాబెండర్లు 20" X 10" కొలత గలది అనాలు 10. ముందు పైకము నుపకలెను. 1. స్వరాజ్యగీతములు (తెనుగు) అనాలు 2. స్వరాజ్యమే శరణ్యము (తెనుగు) ,, 3 3. హైందవి స్వరాజ్యము (తెనుగు) ,, 10 కె. జెగడిసన్ అందు కో, తిరుకల్లిక్కేడి, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత
డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృత

రక్తమును వృద్ధిజేయును
మేహవాత నొప్పులను బోగొట్టును
అన్ని విధములగు బలహీనములను అణచును
పొందుకోగులకు మంచిది
గుండెదడను నివారణ జేయును
గర్భ కారక ములను దోచును
బాలులకు గర్భిణిలకు నుత్తమము
చనుబాలను వృద్ధిపరచును
మూర్ఖులకు మంచిది
మెదడుకు బలమును గలగ జేయును
వరములకు శక్తిని హెచ్చించును
విద్యార్థులకు ప్రాణమిత్రము
ప్రాణశక్తిని హెచ్చించును
క్షయకోగులకు మిగుల మంచిది
కాసకోగులకు అమృతము
గుండెకాయకు మిక్కిలి బలము నిచ్చును
ఉబ్బితిరులకు అధికబలము జేయును
ఉబ్బుకోగులకు మిగుల హితము
వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 3-4-0.
ప్యాకింగు ప్యాకెట్ ప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41, అచారప్పన్ పేథి, జి.టి. మదరాసు.

తెలిపి: బాసము: (మం)

పండిట్ - మదరాసు.

పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతమును

లోకామయమార

కస్తూరి మాత్రలవలె

కస్తూరి మాత్రలవలె కానిది గుండెకాయకు
వేరొకటి లేదని భారతముగా చెప్పినప్పుడు
జీవామృత అనేకవర్షములను వస్తువు వేరలేదు
గావున అపుడు పుట్టిన శిశువు మొదలొక
వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరైనను సుఖముగాలేక
నేమించినప్పుడు ఈ మాత్రము విమంచి రక
రకు తాంబూలములతో గాని లేక జీవామృత
తోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చు
ఎడల మందము అజీర్ణము ములబద్ధము చికి
త్సరము జ్వరము ముత్యరొగము శిశువు
వారము, దగ్గు, చదివేను వరముల నొప్పి

హీనక ఇంపు ఎంబా ప్లేసు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక
వ్యాధులను వర్జరకు రానియ్యదు. బుబ్బుగిరిన శక్తి ఉత్తమ
సించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకేచోట కూర్చుండ ఈ
జీవ సుమస్తా వ్యాపారములు ఉపాధ్యాయము విద్యార్థులు
మొత్తము కూడ ఈ మాత్రలను నేమితి గుణమును పో
దు చున్నార. 250 మాత్రలు గల పీసా 1-కి వెల రు. 0.4-0
ఒక పీసా మొదలు 6 పీసాల వరకు ప్యాకెట్ 0.4-0 ఒక పీసా
6 పీసాలను తెప్పించిన ప్యాకెట్ రూ. 1-2-0
12 పీసాలు " " 2-18-0
25 పీసాలు " " 5-3-0

మద్రాసునందు అన్ని దుకాణములందు దొరకును

శ్రీ శీతారామవైద్యశాల

(801-594)

మన గ

తెలిపి: బాసము: పండిట్ మదరాసు.

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము

చరక సంహిత - రసాయన ప్రకరణము

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము బలము నిచ్చును. కాస్త
క్యాసకోగులలో మహావధము. స్వరభంగమును
బోగొట్టును. క్యాసకోగులలో ఉండే రోగములను
పోగొట్టి వాటికి బలము గలిగించును. హృద్రోగమును బో
గొట్టి బలముగలిగించును. వాతరక్తము (అనగా మోకాళ్ళ
మీదను, మోకాళ్ళకుమీదను పుట్టిన పచ్చలు, పొట్టులు)
బోగొట్టును. (మంగళ)

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము మూత్రములనుండి బో
గొట్టును. బోగొట్టి, మూత్రమును క్షుద్రపరచును.

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము కుక్షములలో ఉండే బోవ
మును బోగొట్టి భాతువృద్ధిని గలిగించును.

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము ఊడించినవారలకు పుష్టి
నిచ్చును. గాయములేక కృశించినవారలకు బలము గలి
గించును. వృద్ధులయొక్క ముసలితనమును బోగొట్టి నవ
యావధము నిచ్చును. బాలలకు శరీరము పుష్టిని గలి
గించును.

చ్యవన ప్రాశ్న లేహ్యము - రసాయనము.

వైద్యులకు ప్రత్యేకమైన ధరలు.

10 కులముల వెల రూ. 1.

40 కులముల వెల రూ. 3.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి బి. ఏ. ఎం. బి. సి. యం.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ లిమిటెడ్

19 హైదరాబాద్ మాంటూరోడ్డు మదరాసు.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

క్యాటలాగు ఉచితము.

అమృతము (1842)

బంగారు, వెండి, రత్నము

ల నగలును, యితరవస్తువులును,
వాపసు ఇచ్చినప్పుడు కొనివెక్కుముయ్యవలెను

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైనాబజార్ రోడ్, మదరాస్

నగలు వాణ్యముగాను పూచీతోడను సరియైన ధరలకు
తయారుచేసి విక్రయించుట మంచుబడును. తయారు
లేనివాటిని అతి క్షుణ్ణముగ అర్జున మేరకు తయారుచేసి
యివ్వబడును. ఒకసారి అర్జున యిచ్చి నగలు తయారు
చేసికొన్న వారివలన మనమృతము తెలిసికొనవచ్చును.

వనోపధిసరస్వతీ

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క చరిత్రభరణు బోగొట్ట
బలమును చేర్చుకొని గాంచును. ధర 1-10-0
ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చిత్రైకము తపాలాఖర్చు
ప్రతిదినముగా పంపబడును. (3978)

మిలన్ ము. పి. డి. సానంట్
నం 144 ఫస్ట్ ఫ్లాట్ బొంబాయి.

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి

తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్పుబడినవి.

The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.,

Elphinstone Road,

BOMBAY.

ఇప్పుటి కాలము వసుధలోని మిక్కిలి వచ్చు
కముగాను, కష్టక గుణము నిచ్చునట్లును
అయుర్వేద బోధకు అను అయోధు వేద
మహర్షి.

హిందూ జ్యోతిషశాస్త్రము ఇరిగిష అయి
ర్వేద వస్తు వశస్థము ఇప్పుటిలో అంగారు
వశస్థములు జనానుజీగా నిర్వహింపబడు.

వై కనిన విలాసమునకు వ్యాసినచో
ధరలవట్టి వంచబడును.

జాండా వర్తస్యతిక

వర్తస్య

అయుర్వేద యావధములు శ్రీయువార్

(888) హిందూ నెం 12.

ది ఆంధ్ర ఇంజనీయర్ ప్రెసింగు కంపెనీ,
సోల్ ఏజెంట్లు, కాకానాడ.

మలయ చందనము.

గనేరియా అను సగరొగమునకు మోకారము.

పథ్యమలేదు. వివిధారోగ వనరును.
ఎలుపు, తలవ్రువచ్చు, అను మూడు
విధముల సగరొగమును మూడు పూ
టలలో నూనెను. శ్రీల దేవుడు
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోధము.
దీప్తి 1-కి వెల 2-4-0

1 చుండి (మలయచందనమున కనపానము) కెప్పు 2-0-0

శ్రీ పాప వారి పంచాంగము

దుండభి సంవత్సర పంచాంగము అచ్చులో నున్నది.

మా పంచాంగముయొక్క ఘటన అందలు తెలిసినవే.

(ప్రతి 1-కి 0-2-0; నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ పీ.పి. చేయుము.

ఒకటి కావలయువారు 0-4-0 పోస్టుచీట్లు పంపవలెను.

12 ప్రతులకు ఒకప్రతి ఉచితము. త్వరపడవన్న వారకపు.

గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం, (గోవాపతి)

నివ్వముగ రియాయతేయబడిన కాశ్మీర బొంబాయి.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరుకును.

తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును

మేనజక్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,

19, హైన్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

మిక్కిలి వృద్ధులకును యిండియా జేమనందు మెదడునకు చుట్ట గలుగుట
దనుమాంద్యము వదలబడును భూతకర్మ హమ్యుటకును శలవెండుకలను కుక్కు
మాగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రత్యేకముగా ప్రతిష్ఠించబడును ముఖ్యముగా

కామినీయా ఆయిలు (రిజెప్టు)

శలవెండుకలకు మోత సౌందర్యమును కలిగించి బానిసి బానిసగా మెదుటకు
తగిన శక్తిని తెలుసుకొనుటకు కలవు. చుంగును బోగొట్టును. నిరోధములకు వట్టు
వంటి మెల్లదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవలెదనమును కలిగించును. తన సెండి
గుమెటల కండ్లకు కలుగు నూలిప్పుమును బోగొట్టి మోత కాంతిని కలిగించును

కామినీయా ఆయిలు శలవూనె అన్నిటిలోను ప్రత్యేకముగా శ్రీల దేవుడు ప్రత్యే
కము, వెళ్ళునుండి మహోత్సవము మొనరించినది.

శేడు దీని మహామోగించుచుండును.

వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 2. పి. చార్జి 0-6-0 అదాను.
మాదుబుడ్డు 2-10-0 2. పి. చార్జి రు. 0-12-0 అదాను.

సోల్ ఏజెంట్లు. 2. పి. చుడియార్ల కమిషను రూ. 0-1-0 ప్రత్యేకము.
ఆంగ్లీయిండియను డ్రగ్ అండు తెమెకలు కంపెనీ.
155 బామ్మనూరు, బొంబాయి.

D 126 W 100.

DUNCAN STRATTON & Co.

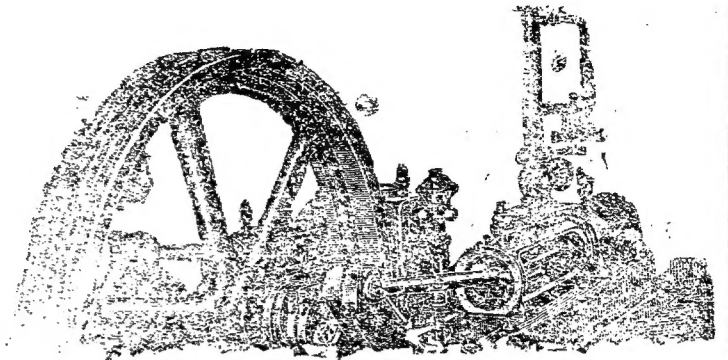
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో.

(2412)

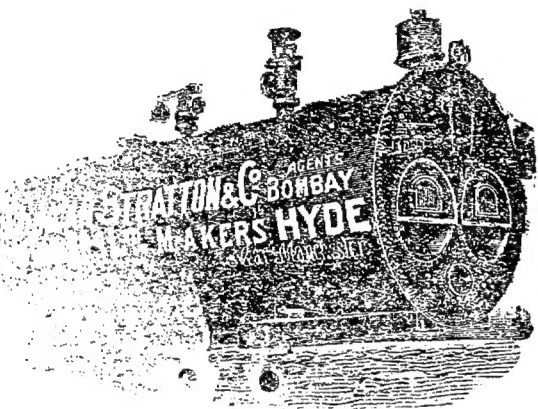
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు. 31 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

హార్వర్ 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
వంటును — డయామీటరు
అ. 3. మొదలు 6 అ. 6 అడుగుల వరకు
యోగించును.
స్టీమ్ పంపు (పెనరు)
30 హార్సలు మొదలు
160 హార్సల వరకు వంటును.

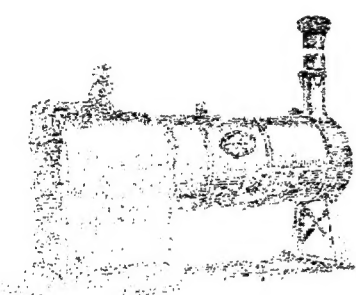

హైడ్రాస్టాటిక్ కార్నిస్ బాయిలర్లు.

హైడ్రాస్టాటిక్ లంకాపైరు బాయిలర్లు.
కూడత 24 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వంటును.

కూడత 24 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వంటును.
కూడత 24 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వంటును.

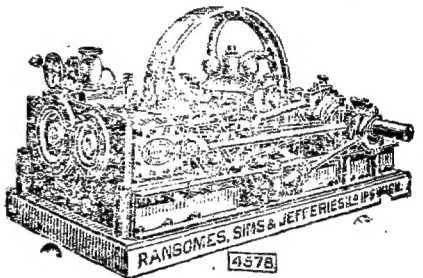
లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ పంపు (పెనరు) 60 హార్సలు మొదలు
100 హ. 120 హ. 150 హ. వరకు వంటును.

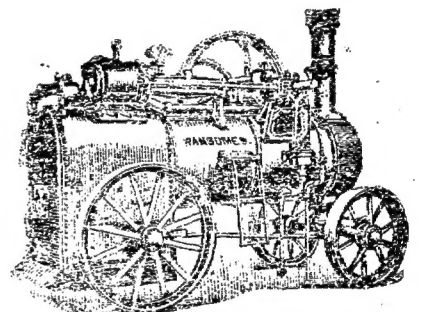
వర్తికల్ బాయిలర్లు.
మొదలు 100 హార్సలు వరకు వంటును.

ఈ క్రింద తెలుసుబడిన వాటిని
సప్లయ చేయుదుము.
దూది బిల్డింగు మెషినరీ, వాటిసామానులు
దూది (పెన్సింగు) మెషినరీ
దూది స్పిన్డింగు మెషినరీ
దూది పిండింగు మెషినరీ
అన్నిరకముల స్టీమ్ ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీమ్ బాయిలర్లు
కోల్ ఫైవర్ మిల్లింగు మెషినరీ
నూనె మిల్లు మెషినరీ
మంచుగడ్డకేయు మెషినరీ
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషినరీ వాటి సామాను
అన్నిరకముల పంపింగు మెషినరీలు
కాగితము, వుడకసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరగన్ నూనె కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్లు) కొరముట్లు
లేకులు వర్క్ సాపు కొరముట్లు
స్టీలు సాప్టింగు, కట్టింగులు, పెడెస్టల్స్
కాట్ బరన్ ఆండు కాస్టు బరన్ ఫుల్లింగు.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెస్టెడ్ కాంపౌండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.
(కాన్ కుమార్తె మొననుండి పోల్ తీయబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపౌండు ఎంజినులు.

పోర్టబుల్ స్టీమ్ ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీమ్ పెనరు 120 హార్సలు గలవి.
కాంపౌండు — హై, లో పెనర్ సిలిండరు.
స్టీమ్ పెనరు 150 హార్సలు గలవి.

విద్యుదములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కైనను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మా నేవల్ బాచనయ్యగారి కైనను ప్రాయవలెను

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

జగ్గు, శైత్యము, వడిశము, రొమ్ముపడిశము, తలనెప్పి, వాయునొప్పులు,
పోట్లు, బెజుకులు, బిల్లులు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.
చక్కని దబ్బితో నీచా నెల దూ 0—10—0; దబ్బితో 1—5—0. పోట్లుపుట్టు శలు.

అమృతాంజనం డి పో. } 109, ఫెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

